LKA

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 46 (2124) – 1974 m. LAPKRIČIO – NOVEMBER 20 d. – CANADA – MONTREAL – (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

FINANSŲ MINISTERIS JOHN TURNER SAVO ISTAIGOJE PO BIUDŽETO PARUOŠIMO.

IZOLIUOJA IZRAELĮ

Arabų susitarimas Maroko sostinėje Rabate, kad pabėgėlius iš Izraelio ateityje atstovaus Arafatas, Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos vadas, gali turėti toli siekiančių pasekmių. Didžiausia Arabijos kraštų nesutarimo rakštimi buvo Jordano karaliaus Huseino teisėtos pretenzijos atstovauti pabėgėlius, kadangi dauguma jų ir yra iš ankščiau Jordanui priklaususios Palestinos dalies. Huseino sutikimas jų atstovavimo teisę pripažinti Arafatui pašalina pačią didžiausią kliūtį arabų vienybei ir netiesioginiai pripažįsta Arafato siūlomos jungtinės Palestinos valstybės idėją, kuri apimtų arabus, žydus ir krikščionis. Izraelis turėtų išnykti kaipo atskira valstybė ir įsilieti į naująją Palestiną. Šitokią idėją išdėstė ir pats Arafatas Jungtinių Tautų sesijoje, į kurią jis buvo pakviestas kaip Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos atstovas. Jis buvo traktuojamas kaip valstybės galva ir net susilaukė didelių ovacijų iš sesijos plenumo. Savo kalbą jis pradėjo pareiškimu kad jis į sesiją atvykęs, laikydamas vienoje rankoje alyvos šakelę/taiką/, o kitoje revolverį/karą/ ir pareiškė viltį, kad jam neteks pakeisti alyvos šakelės į revolverį.

Izraeliui, žinoma, jungtinės Palestinos idėja, kurioje žydai liktų mažuma, nė iš tolo nepriimtina. Dar skaudžiau, kad Palestinos Išlaisvinimo Organizacija lyg ir tapo oficialiu pabėgėlių atstovu, o jos vadas Arafatas jos ambasadoriumi, ar net projektuojamos vyriausybės galva. Jau dabar, net iš pačių žydų sluoksnių priekaištaujama, kad Izraelio premjeras Rabin pražiopsojo progą prieiti prie susitarimo su Jordanu, perleidžiant jam dalį okupuotos Palestinos ir tuo būdu užkertant kelią Maroke padarytam susitarimui.

Izraelis, žydų organizacijos ir žymi dalis šio kontinento spaudos Arafatą vadina žmogžudžiu, kurio rankos suteptos Izraelio vaikų ir moterų krauju. Ir tikrai, to užginčyti neįmanoma: Arafato organizacija pati yra įvykdžiusi teroro veiksmų, o dar daugiau atskiros kraštutinės grupės artimame kontakte su ta organizacija. Tačiau užmirštama, kad čia pat Izraelio ribose arba jo pašonėje virš 25 m. pabėgėlių stovyklose tebegyvena šimtai tūkstančių pabėgėlių, kurie negavo jokios kompensacijos už savo ūkius ir kitą turtą, ir kurių įkurdinimui niekas nedarė rimtų pastangų. Pagaliau, Izraelio militariniai daliniai beveik kas savaitę bombarduoja, apšaudo ir net daro invazines ekskursijas į Lebanono pabėgėlių stovyklas ir yra iššudę nepalyginamai didesnį pabėgėlių skaičių bei sunaikinę jų turto, kaip arabų teroristų grupės. Artatai ne teroro veiksmai, tik apvilkti reguliarios kariuomenės aureole ?

Sesijos metu Izraelio delegacija Arafatui kalbant išėjo iš posėdžio salės. Diskusijose Izraelio atstovui atsakymo laikas buvo apribotas dešimtimi minučių. Yra balsų, kad arabų kraštai gali pareikalauti Izraelį pašalinti iš sesijos, kaip buvo padaryta su Pietų Afrika.

Kadangi beveik visi Azijos Afrikos ir neutralaus bloko kraštai, nekalbant apie komunistinius, yra arabų pusėje, tai bet kokios rezoliucijos pravedimas nebūtų sunkus.

Ryšium su visa ta situacija, Artimųjų Rytų penktojo karo galimybė labai padidėjo. Tatai vėl privestų prie didelio Sovietų Rusijos ir JAV interesų susikirtimo.

BENDRUOMENYBĖS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS INFORMACIJA

Washingtone, Valstybės Departamento Imigracijos direktorius, Louis Weisner įstaigoje, trečiadienį, lapkr 13 d. buvo sprendžiama Brazinskų imigracijos byla. Dalyvavo Lietuvos atstovas J. Kajeckas, dr. S. Bačkis, A. Gureckas ir ALT atstovai – dr. J. Genys ir Edv. Šumanas. Iš Valstybės departamento pusės dar dalyvavo imigracijos direktorius Chris Pappas, Baltijos skyr. vedėjas Wm. Shepherd. Prašymą Brazinskams suteikti imigracijos vizą nuolatiniam apsigyvenimui JAV imigracijos įstaiga atmetė. Pasiliko galimybė apeliacijai gauti vizą laikinam apsilankymui.

NAUJAS KANADOS FINANCINIS BIUDŽETAS

Naujai patiektu federaliniu biudžetu ypač džiaugiasi Montrealio miestas. Šalia sumažintų mokesčių už namų paskolas, visai pašalinti 11 % už statybinę medžiagą ir 12 % už miesto viešojo susisiekimo priemones. Tokiu būdu Montrealio miestas galės sutaupyti apie 35 mil. dolerių.

Nusiminę kai kurie kiti: pakelti mokesčiai už cigarečių kartonus ir alkoholį...

PIETŲ AFRIKA SUSPENDUOTA

Jungtinių Tautų Sesija priėmė rezoliuciją 91 balso prieš 22, su 19 susilaikiusių, kuria Pietų Afrika pašalinama iš šios sesijos plenumo ir visų komisijų. Saugumo Taryboje ją išgelbėjo JAV, Prancūzijos ir Anglijos veto. Tokio veto nėra Jungtinių Tautų sesijose, kur klausimai sprendžiami balsų dauguma.

Atsikeršydama Pietų Afrika atsisakė mokėti vieno milijono dolerių sumą į Jungtinių Tautų iždą kaip privalomą sumą.

JAMES BAY SUSITARIMAS

James Bay milžiniškos elektrinės statyba galės būti tęsiama be trukdymų iš indėnų ir eskimų pusės. Provincinė valdžia priėjo prie principinio susitarimo padėdama 10.000 čiabuvių kompensuoti 150 milijonų dol. suma, įsteigti jiems 2.000 kv. mylių rezervatą ir leisti naudotis medžioklei ir žvejybai kitais 25.000 kv. mylių. Pinigai bus išmokami palaipsniui: pirmieji 75 milijonai bus išmokėti per 10 metų, o likusieji 75 milijonai – vėliau iš elektrinės pajamų ir mineralinių turtų panaudojimo. Manoma, kad šis pirmas toks susitarimas turės nemažai įtakos į kitus tos rūšies projektus Britų Kolumbijoje, Vidurio provincijose ir Šiaurės teritorijose.

NAUJOJI KLB KRAŠTO VALDYBA

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos suvažiavime trejiems metams išrinkta krašto valdyba savo narių tarpe turi įvairaus užsiėmimo žmonių:

J. R. Simanavičius – radio ir televizijos lietuviškų programų vedėjas, yra ilgametis Bendruomenės veikėjas, praeitoje v-boje buvęs vicepirmininku. I. Miklejohn dirba skautų bei pabaltiečių organizacijose. A. Žilinskas, kunigas, Išganytojo parapijos klebonas bei liuteronų bažnyčių koordinatorius, reiškiasi pabaltiečių veikloje. J. Staškevičius, kunigas, Anapilio parapijos vikaras, yra buvęs Ateities žurnalo redaktorium. J. Stonkus ir J. Valčeliūnas, dabar pensijoje, tebėra aktyvūs visuomenininkai. S. Martinkutė, mokytoja, dirba su Atžalyno tautinių šokių grupe. G. Kurpis, inžinierius, prieš keletą metų persikėlė iš JAV į Mississaugą. A. Kuolas, ateitininkų veikėjas, šiuo metu yra besikuriančios Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininku.

Krašto valdybos būstinės šeimininko, Prisikėlimo parapijos klebono kun. Augustino Simanavičiaus nuotraukoje sėdi: iš kairės kun. A. Žilinskas, I. Miklejohn, J. R. Simanavičius, E. Kudabienė. Stovi: kun. J. Staškevičius, V. Sakas, S. Martinė, J. Vaičeliūnas ir G. Kurpis. Nėra A. Kuolo.

– • –

PABALTIEČIŲ KREPŠINIO IR PLAUKYMO PIRMENYBĖS

1974 m. Š. Amerikos Pabaltiečių Krepšinio Klubų Pirmenybės įvyks š.m. lapkričio 30 ir gruodžio 1 d. Toronte, Ont. Varžybos bus vykdomos vyrų ir jaunių A /1955 m. gimimo ir jaunesnių/ klasėse. Dalyvių skaičius kiekvienoje klasėje apribojamas nedaugiau kaip 8 -mis komandomis. Lietuviams ir latviams rezervuojama po 3 vietas ir estams po 2 vietas kiekvienoje klasėje. Principiniai kiekvieną tautybę turėtų atstovauti jų nr. 1 komandos JAV-se ir Kanadoje, plius lietuviams ir latviams nr. 2 komandos iš JAV-bių. Meisterių komandoms negalint dalyvauti, jų vietą gali užimti sekančios iš eilės. Vykdo estai.

1974 m. Pabaltiečių plaukymo pirmenybės įvyks lapkričio 23 d. Toronte, Ont. Varžybos bus pravestos visose klasėse, būtent: vyrų /virš 14 m./, moterų/ virš 14 m./, jaunių ir mergaičių B/13-14 m./, jaunių ir mergaičių C/11-12 m./ ir jaunių ir mergaičių D/žemiau 11 m./. Vykdo Toronto latviai.

Varžybos yra atviros visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams. Registracija iki lapkričio 20 d., šiuo adresu: Mr. Gunars GUBINŠ, 55 Pine Crest Rd., Toronto, Ont M6P 3G6, tel. /416/-767-1398.

Smulkios informacijos išsiuntinėtos sporto klubams.

ŠIAURĖS AMERIKOS STUDENTŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga sparčiai ruošiasi suvažiavimui, kuris įvyks lapkričio 28-30 d. Toronte, Royal York viešbutyje. Iš Montrealio prelegente numatoma dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė.

Visas lietuvių jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Viešbučio kambarių rezervacijas patariama siųsti iš anksto, pridedant informaciją, kokią dieną, kuriam laikui ir kiek kambarių norite.

Rezervacijas siųsti: Antanas Šileika, 22 Langside ave., Weston, Ont. Canada M9N 3E3

– • –

DĖMESIO!

NL naujoji valdyba nutarė siuntinėti laikraštį tik už $5.00 pirmuosius po užsisakymo metus naujiems skaitytojams. Spausdinama atkarpa 8 psl., kviečiami pasinaudoti.

Kvebeko min. pirm. Robert Bourassa spaudžia rankas Inuit ir Cree lyderiams, užbaigiant principinį susitarimą su indėnais ir eskimais.

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyaute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4 Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – $9.50, visur kitur – $ 10.00. Rėmėjo prenumerata nuo $15.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atskiras numeris 25 ¢. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis.
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE H8P 1C4, Que.
Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

(LAPKRIČIO 23-sios PAMINĖJIMO PROGA)

Vasario 16 d. 1918 m. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą realizavo lietuvių tautos ginkluotosios jėgos – kariuomenė, partizanai, šauliai.

Beveik visi mūsų kaimynai po 1-jo pasaulinio karo norėjo Lietuvą pasidalinti. Tačiau prieš visų norus fiziškai ir dvasiškai pasipriešino karys. Dažnai dešimteriopai gausesnės jėgos buvo atlaikytos pilksermėgio lietuvio kovotojo, nes jis iš praeities sėmėsi stiprybės. Per šimtmečius vergijos lietuvio kardas nesurūdijo, neatšipo, kuriuo 1918-1921 m. nepriklausomybės kovose prieš visus priešus atsilaikė, laisvę atgavo.

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė per 1918-40 metų laikotarpį tautą suvienijo, sudrausmino ir paruošė ilgai kovai. Paruošė lietuvį karį partizaną, neblėsančiu mirti už Lietuvos laisvę. Lietuvos partizanų didvyriškumai ir karžygiška drąsa iki šiol stebina ne tik okupantą, bet ir visą pasaulį. Tai lietuvių tautos "kara-kiri" kariai, kurių joks priešas negali paimti vergijon. – Kam banditai, o mums didvyriai.

Lietuvis už laisvę kovoja visuose pasaulio kraštuose. Kova ilga, nebaigta. Atsirandą nauji kovotojai didvyriai, vieni mirę SSSR KZse, kalėjimuose, kiti susideginę ar susisprogdinę Lietuvoje, arba ėję mirti prieš KZ sargybinio kulką, protestuodami dėl nežmoniškumo (apie kuriuos rašo A.Solženycinas III-IV knygos dalyje). Šie pavyzdžiai tegul duoda jėgų viso pasaulio lietuviams kovoti ne tik už Lietuvos išsivadavimą, bet kovoti prieš rusišką komunistišką nežmoniškumą, tautų naikinimą, imperijos kūrimą.

Dabar lietuvių tauta yra išblaškyta visuose pasaulio kampuose ir kiekvienas lietuvis privalėtų būti kaip karys, kovojantis už Lietuvos išlaisvinimą.

Lietuvos karys visad buvo vertinamas: ne tiktai mūšio laimėjime, bet ir pralaimėjime. Jo didvyriškus žygius randam kovose nuo Mindaugo karaliaus, Žalgirio mūšio, 1918 – Lietuvos nepriklausomybės, 1944 – partizanų laikų iki šių dienų.

Lietuvis karys yra kovotojas didvyris, karžygiškai mirštantis. Karys karžygis gerbiamas visų ir visur.

J. Vaidlonis

PANORAMA

TAUTINIS AR RELIGINIS PRIMATAS ?

Ekonomijos mokslų daktaras Juozas Kaškelis nuo pat jaunystės rūpinosi lietuvių tautos ir krikščionybės reikalais. Jis parašęs kelias knygas ir dar 1928 m. buvo išvertes iš vokiečių kalbos – "Krikscioniskas Solidarumas ir Socialistine darbo Sistema" Kuri laiką Lietuvoje buvęs Ateitininkų Federacijos vadu. Iki šios dienos dr. J. Kaškelis tebesirūpindamas lietuvybės ir krikščionybės reikalais, parašė spaudai šį straipsnį, liečianti jo gyvenamąją aplinką Toronte.

Dr.J. Kaškelis

– • –

(TĄSA – pradžia 45(2123) nr.)

Giliau pasižiūrėjus į pajėgios Toronto lietuvių kolonijos gyvenimą matome, kad esmėje čia vyksta kova ar nesusipratimai tik dėl tautinio ar religinio primato. Kitaip sakant, ar "valstybė" turi paklusti bažnyčiai, ar bažnyčia "valstybei".

Neskaitant, kad pradžioje net parapijos kiek tarpusavy "konkuravo", nežiūrint, kad ateitininkams vadovaujant, parapijiečiai norėjo pajungti parapijos finansinį tvarkymą ir tuo reikalu ne lietuvis kardinolas turėjo įsikišti sutaikinti; nežiūrint, kad susitvėrus lietuvių ekonominėm institucijom bei organizacijom, nebuvo nuoširdaus pritarimo ir palaikymo iš "parapijiečių" pusės. Vėliau gi, įsisteigus antrai parapijai, buvo net suskaldyta lietuvių kredito kooperacija. Dabar, kad ir nesant perdidelės primityvios kovos ar konkurencijos, vienok reiškiasi tam tikras noras turėti "valstybę" pajungtą bažnyčiai, arba noras mažumai valdyti, – geriau sakant, pasisavinti pagal savo norus bei supratimą, atstovauti net didžiumą, "tylinčią" lietuvių visuomenę.

Toronte priskaitoma apie 13.000 lietuvių. / "Kietų" lietuvių oficialiai yra suregistruota virš 8000/. Jų tarpe yra daug "minkštų", daug nekatalikų, atitolusių mišrių šeimų, smarkiai raudonų-kurie visai nesivadina, nesiregistruoja lietuviais- ir smarkiai juodų. Nei viena institucija nei organizacija neturi apjungusi daugiau/išskyrus Paramą/, kaip 2000 narių. O savotiškai gabesnieji ir energingesnieji /žinoma, pagarba jiems/ įstengia pajungti dalį visuomenės ir užmesti savo valią visai "valstybei" – lietuvių bendruomenei.

Bet artokį lietuviškos kolonijos pajungimą galime skaityti idealiu sugyvenimu, ir ar svetimam krašte yra idealu ir naudinga dėti visas pastangas ir relatyviai menką lietuvių pajėgumą paglemžti "parapijiniam" primatui ir didelę dalį lietuviško veikimo įrėmuoti į savo supratimą, bei savo siauresnių reikalų rėmus ?

Kalbėkime pavyzdžiais:

Ar gali būti lietuvių pasididžiavimas ir tinkamas lietuvybės palaikymas bei jos užsienyje atstovavimas, jeigu tokia "susiklausiusi" ir pajėgi kolonija neįstengia jokio lietuviško paminklo pastatyti kokioj nors miesto vietoj, kaip kad sakysim yra padarę vengrai, lenkai, čekoslovakai, ukrainiečiai? Dėka tų už "religinį primatą" kovojančių įtakų, mes turime Toronto Lietuvių Bendruomenės lėšomis pastatą, gana brangų, bet mažos reikšmės paminklą/ cinkų vadinamą "bunkerį", "šaudyklę", "silusą"/ lietuvių Šv. Jono kapinėse. Jis neturi svarbios reikšmės, apleistas, ir svetimtaučiai jo nežino. Išskyrus to priemiesčio anglų laikraštuką, kuris parašė, jog prie jo pirmėtyta bonkų ten fotografuojasi pusiau nuogos mergaitės...

Kitą paminklą turime Midlande, kainuojantį arti 10.000 dol. kryžių. Nieko nebūtų sakyti, jeigu

būtų galima sakyti, jeigu jam bent pagarbesnė vieta būtų išgauta/ Dabar gi jis randasi už mūrinės šventoriaus sienos, ant nuogo kalnelio, o pakalnėje, už tos pačios sienos tik vieša išvietė, ir daugiau nieko !/. Reikėtų paminklo pačiame Toronte tokioje vietoje, kur visi galėtų susibūrti ir pademonstruoti savo tautinius reikalus, ne vien tik lietuvių visuomenei, ne vien tik lietuviams "sąrašiniams" katalikams, bet ir plačiai Toronto visuomenei.

Dar blogiau: šįmet, vietoj švęsti rugsėjo 8, kaip Tautos šventę, – kuri buvo per daugelį metų švenčiama, – padarytas išgarsintas bažnytinis išvažiavimas prie to kryžiaus Midlande. Anglų spauda ir radijo garsino, kad tą pačią dieną, tam pačiam Midlande vyksta šunų paroda, o apie lietuvių iškilmes nė žodžio...

BUS DAUGIAU

SKAUTAMS

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių skautai-ės, savo Sąjungą atkūrę 1945 m. išeivijoje – Vokietijoje, aukščiau vijoje – Vokietijoje, aukščiausiu valdymosi organu dabar laiko Sąjungos Tarybą, visuotino, dažniausiai korespondencinio suvažiavimo renkamą trejiems metams. Mūsų vienetai dabar plačiausiai išsimėtę visame Vakarų pasaulyje, net Australijoj ar V. Zelandijoj. Todėl, išrinktiems Tarybos nariams susirinkti į akivaizdinius posėdžius tikrai yra nelengva. Bet visgi čia, Šiaurės Amerikos kontinente įvyko du supilnu ir reikiamu kvorumu akivaizdiniai posėdžiai -suvažiavimai. Būdinga, kad abu jie įvyko Kanadoje.

Montrealio Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Kubilius, S.J. Akademikių skaučių draugovės išrinktas garbės nariu. Jam įteiktas diplomas ir užrištos ASD spalvos. Iš kairės: Korp. Vytis pirm. V. Garbonkus, J. Kubilius ir ASD pirm. V. Sabaliūnaitė.
Nuotrauka K. Sragausko

Pirmasis LS Sąjungos Tarybos akivaizdinis suvažiavimas buvo 1956 m. rugsėjo 1-3 d. Holiday Harbour parke prie Weatley, Ont., netoli Windsor'o miesto. Dalyvavo 21 narys. Tai buvo malonus susitikimas po išsiskirstymo iš Vokietijos. Suvažiavime dalyvavo atstovai net iš Los Angeles miesto. Pirmininkavo v.s. dr. V. Čepas, Suvažiavimas priėmė visą eilę statutinių nuostatų ir jo nutarimai bei nuodymai buvo labai naudingi tolimesnei mūsų skautiškai veiklai.

Ypač malonu prisiminti toje pačioje vietoje vykusią LAISVOS TĖVYNĖS gausiąją stovyklą. Stovyklos viršininku buvo amžino atminimo skautininkas prof. Stp. Kolupaila.

Antrasis akivaizdinis Tarybos suvažiavimas įvyko s.m. spalio 25-27 d. Toronte. Iš 33 Tarybos narių dalyvavo 24, ir keliolika skautininkų stebėtojų teisėmis. Pirmininkavo v.s. Ant. Saulaitis dabartinis Tarybos Pirmijos Pirmininkas. Ir vėl buvo nepaprastai malonu šias eilutes rašančiam stebėti daugelį tų pačių vienminčių veidus 18-kai metų praslinkus.

Suvažiavimas buvo darbingas, pirmininko sklandžiai ir sumaniai pravestas. Taryba atydžiai kelis išsamius referatus ar pranešimus, atsidėjus svarstė visus rūpimus klausimus, ieškojo visiems priimtinų sprendimų ir, turėdama daug gerų norų, rado ir priėmė visą eilę nutarimų bei nuostatų, kad tik visu mūsų veikla būtų sklandesnė pozityvi, sutartina ir naši.

Gal kai ką reikėtų ir detaliau aprašyti.

Pirmiausia, Taryba įsipareigojo paruošti koresponden-ciniam suvažiavimui papildytus nuostatus. Jame galės dalyvauti skautės-skautai, sukakę 18 m. amžiaus. Suvažiavimo nutarimai bus skaitomi, kaip pageidavimai ar patarimai Tarybai. Koresp. Suvažiavimo naujai išrinkta Sąjungos Vadovybė pareigas pradės nuo

(Nukelta į 7 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

KODĖL VIEN ŽYDAI ?

Šiuo laiku Rusijoje lankosi Amerikos senatorius James Buckley (Cons. Dem. N.Y.), su tikslu sustabdyti administracijos pasiūlytas prekybos nuolaidas Rusijai tol, kol Kremlius sušvelnins emigracijos planus.

Prieš mėnesį laiko senatorius Henry Jackson (Dem. Wash.) paskelbė, jog buvo pasiektas susitarimas padidinti žydų emigrantų skaičių, už ką Amerikos kongresas (daugumoje žydai!) padarytų nuolaidas prekyboje. Kodėl vien žydai ? Kuo jie geresni už kitus ? (Kaip žydai kentėjo prie nacių, taip kitos tautybės kenčia prie komunistų – kurių tarpe randasi ir berods daug žydų, pvz. Berija ir kt...)

Pirmas balsą už kitų tautų emigraciją pakėlė ne žydas, bet rusas fizikas Andrei Sakharov, gerai žinomas civilių teisių aktivistas. Jis pasiūlė senatoriui J. Buckley paspausti kongresą dėl laisvos emigracijos visiems sovietų žmonėms be išimties, nevien tik žydams. Bravo! Pagal jo pasiūlymą, baltai, ukrainai, armenai, vokiečiai ir kiti sovietų "piliečiai" turi būti paliesti bet kokiame emigracijos plane, jei rusai nori išgauti laisvos prekybos nuolaidas iš Amerikos. (The Montreal Star, Nov. 11, 74 p. D-18).

O kur mūsų politiniai organai? Nesimato nei vieno straipsnelio Amerikos ar Kanados spaudoje, kuris protestuotų vien tik už žydų išleidimą iš sovietijos.

J. Benius

Montreal, Que.

ROMA IR LIETUVA

Kartas nuo karto mūsų spaudoje pasitaiko, kad ir neigiamų bet gerai pamatuotų minčių apie Romą, bet kartais pasitaiko ir keistų, tokių kaip pav. gerb. tautiečio S. Misiulio, kuris jau kuris geras laikas įrodinėja, kad lietuvių suaukoti pinigai, bažnyčios bei prie jų kultūriniai pastatai vistiek galų gale tenka ne lietuviams bet Romai. Iš to išeina gana aiški išvada: reikia mums atsikratyti Romos. Bet ar gi nėra kaip sykis tai ko trokšta mūsų tautos pavergėjas ?

Tas pavergėjas netik to nori, bet tam yra sutelkęs nemažas pastangas ir suprantama kodėl. Roma yra centrinė ašis apie kurią sukasi visas krikščioniškasis ir kartu visas laisvasis pasaulis. Tai yra neginčijama jėga su kuria skaitosi visos laisvosios valstybės ir dėl to, turi skaitytis ir skaitosi pati Sovietų Rusija. Roma Lietuvai yra svarbi nuo karaliaus Mindaugo laikų. Jau virš 700 metų mūsų tauta, kaip daugumoje katalikiška, įeina į 600 milijonų pasaulio katalikų šeimą ir tik todėl Rusijai ją sunaikinti dabar yra visiškai neįmanoma, nes Rusija, kaip visi gerai žinome, turi skaitytis su viešąja pasaulio opinija.

Jokiu būdu neįtariu mielą tautietį S. Misiulį mintijantį prieš mūsų tautos gyvybinius interesus, tik manau, kad mes lietuviai kartais iš dideliu rašto tikrai išeiname iš krašto. Visokie tokie rašynėjimai: kaip štai apie Romą, lietuvišką bažnyčią, jos dvasiškius iš neigiamos pusės netik nėra patriotiškas dalykas, bet dargi ir labai negudrus. Lietuviai kunigai savo duoklę kaip patriotai atiduoda su dideliu kaupu. Ar tik ne jų pasišventimo dėka lietuvybė žydi visuose pasaulio kraštuose ?

Puolimas lietuviškų bažnyčių bei jos dvasiškių ničnieko bendro neturi nei su laisvamaniškumu. Garbingas laisvamanis gerbia savo įsitikinimus, bet lygiai gerbia ir kitų. Laisvė nereiškia palaidumą. Ji taip pat nereiškia teisę nurodinėti kitam lietuviui kaip jis turi paslėgti su savo sutaupytais pinigais. Kur jis turi tuos pinigus aukoti ir kur ne.

Taip pat keistas yra S. Misiulio nervingumas, man spaudoje palietus "progresyviuosius" lietuvius ir nurodžius, kad jie yra blogai suprasto laisvamaniškumo aukos. Juk būti laisvamaniais nėra jokio reikalo pavirsti Lietuvos pavergėjo ruso samdiniais. Ar gi tai nėra aišku ? Bet S. Misiulis atrodo labai dėlto susinervino, dabar vėl rašo, kad "progresyviųjų" nebėra, – deja, visi žinome, kad jie tebėra. Kas gi kitas palaiko sovietų propagandą šiuose kraštuose ? Kas gi kitas rengia propagandinius renginius, leidžia laikraščius, rengia gegužines ir t.t.

Be abejo niekas šiais "progresyviaisiais" negązdina nieko, kaip kad teigia S. Misiulis, bet mūsų pareiga yra žinoti ir susigrąžinti šias nedėl savo kaltės paklydusias "aveles" ir susigrąžinti su didele meile ir supratimu jų padėties tam, kad šie tautiečiai nebetarnautų pavergėjui ir nebekastų duobės patys savo dar gyvai tautai. Tai būtų visų mūsų šventa pareiga, prie kurios galėtų prisidėti ir pats gerb. S. Misiulis nukreipdamas savo šiaip gana gerą plunksną ne į Romą, bet į Maskvą.

S. Šetkus,

St. Catharines, Ont.

SPALIO 9-JI

(VILNIŲ PRISIMINUS KANADOS SPALIUJE)

Stepas Varanka

Š. m. spalio mėnesį 5 dieną Hamiltone įvyko Tautos F. atstovybės metinis parengimas prie kurio buvo prisidėjusi Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados Krašto valdyba, kurios pareigas šiuo metu eina energingas St. Catharines skyrius, su Spalio 9-sios minėjimu, su tikslu priminti mūsų visuomenei, kad Vilniaus klausimas ir jo ateitis tai visų lietuvių, nežiūrint kur jie bebūtų yra gilus rūpestis.

Išeivijoje esantieji Vilniaus krašto lietuviai, pergyvenę lenkų okupacijos sunkią priespaudą, stengiasi kiekviena proga iškelti Vilniaus netekimo reikšmę ne tik Vilniaus krašto lietuviams, bet visai Lietuvai. Apie vilniečių Kanados Krašto valdybos minėjimo prisidėjimo Hamiltono korespondentas savo aprašyme "Tėviškės Žiburiuose" nepaminėjo. Tikiu, kad apie tai nebuvo painformuotas.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados Krašto valdybos iniciatyva, tai šventei, paskaitai buvo pakviesta p. Paulė Ancevičienė iš Otavos. Ji yra Vilniaus krašto veikėja, vaikų auklėtoja ir pedagogė. Paskaitos tekstą pateikiu in extenso, dėl to, kad skaitytojų tarpe yra daugelis, kurie interesuojasi tuomi kas vyko lenkų okupacijos laikais Vilniaus krašte. Gal nė vienas pasakys, kad tie dalykai yra jau, daug kartų sakyti ir girdėti, bet tikrumoje, kuo daugiau apie tai girdime, tuo geriau suprantame Vilniaus reikšmę visai Lietuvai. Tai gal būt vienintėlė pasaulyje valstybė, kurios sostinė buvo okupuota kaimyninės valstybės ir savintasi.

—•—

Paskaita:

Mes be Vilniaus nenurimsim. Tos dainos žodžių aidas iš Nepriklausomos Lietuvos per žaliąjį rubežių graudeno vilniečių širdis per 19 metų ir kėlė pasiryžimą ištvertti.

1925 metams besibaigiant, naujus pasitinkant Vilniuje, Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius Marcelinas Šikšnys savo kalboje į Vilniaus jaunimą kreipėsi šitaip: "Už pusvalandžio pradėsim naują 20 šimtmečio antrąjį ketvirtį. Pirmasis ketvirtis priklausė mūsų kartai, o tas antrasis priklausys jums. Mes per praeitus 25 metus siekdami mokslo, arba dirbdami svetur, svajojom apie Nepriklausomą Lietuvą. Po pasaulinio karo grįžome namo, į savo sostinę Vilnių su Nepriklausomybės raktu rankose.

Čia pradėjome laisvos Lietuvos atstatymo darbą. Bet deja, neilgai džiaugėmės. Mūsų kaimynė Lenkija išplėšė mūsų širdį-Vilniaus kraštą. Vienok pasilikome savo sostinėje, tęsiame ir tebetęsime savo lietuvišką darbą, kol pajėgsime. Jūs, jaunieji, mūsų viltis ir ramstis, ir jums priklauso tas antrasis 20 amžiaus ketvirtis". Ir mes, tada dar jauni moksleiviai, studentai, mokytojai pasiėmėm tą sunkią, bet mielą lietuvybės naštą ir nešėm ją per 15 metų. Stengėmės toj žiaurioj lenkų okupacijoj nepalūžti ir išlaikyti gyvą lietuviškumą. Sulaukėm antro pasaulinio karo, kuris pana - šiai kaip ir mūsų pirmtakūnas, sustiprino viltį. Neva atgavom, rusų tankais apsuptą Vilniaus kraštą, bet tuoj ir vėl praradom jį su visa Lietuva. Dalis lietuvių tautos išsibarstė po visą pasaulį, dauguma likusiųjų kenčia rusų komunistų priespaudą.

A. a. Šikšnio jau nėra gyvųjų tarpe, bet išliko gyvi jo žodžiai, kuriuos šiandien perduodu mūsų jauniausiai kartai. Neužilgo, t.y. 1976 metais prasidės paskutinis 20 šimtmečio ketvirtis. Tas ketvirtis priklauso mūsų dabartiniam jaunimui, tam jaunimui, kuris vargsta tėvynėje ir tam, kuris gimė, auga, semia mokslą laisvuose pasaulio kraštuose. Kad atsiekus kokį užbrėžtą tikslą, reikia pažinti kelią kuriuo buvo eita prie to tikslo anksčiau, ko ir kaip pasiekta, žodžiu - reikia pažiūrėti į praeitį ir kas priimtina, pasisavinti, o klaidų vengti. Dabar kartais girdime iš vieno kito mūsų veikėjų, kad praeities minėti nereikia, užmirškime kas buvo, gyvenkime dabartimi ir ruoškimės ateičiai, sugyvenkime geruoju su buvusiais priešais, visi kartu kovokime prieš komunizmą. Graži ir teisinga mintis, bet, pridėkime dar: - būkime atsargūs ir neužmirškime, kaip buvome apgauti. Žinome iš gilios praeities Lenkijos apetitą Lietuvos atžvilgiu. Dar tik įsikūrus, o vėliau, sustiprėjus Lietuvai - lenkai svajojo turėti ją savo provincija. Lenkų kalboje yra likęs netgi išsireiškimas "Na Litwie", bet ne "W Litwie" (Neskaitant Lietuvą kaip valstybę. S. V.)

Tik dėka mūsų kunigaikščių drąsai, karingumui, bei žmonių savo žemės didelei meilei, Lietuva išsilaikė. Dar senovėje lenkai klastingai buvo suėmę Kęstutį ir Vytautą Didįjį. Pirmąjį nužudė, o Vytautui išsigelbėjus ir surinkus kariuomenę turėjo su juo skaitytis, tuo labiau, kad abiem pusėm gręsė kryžiuočiai. Žalgirio mūšio laimėjimą Lenkija pasisavino sau ir bijodama Vytauto Didžiojo galybės, pagrobė iš popiežiaus pasiuntinių, siunčiamą Vytautui karūną. Ar būtina buvo lietuviams Liublino unija? Ji buvo patogi Lenkijos didikams.

Tai tolimoji praeitis, likusi istorijos vadovėlių puslapiuose. Bet, štai, ir artimesni įvykiai, kurių gyvi dar liudininkai neleis paneigti. Tuoj po pirmojo pasaulinio karo, būtent 1919 metais, Lenkija buvo pasiryžusi prijungti sau Lietuvą su sostine Vilniumi. Jai nepavyko. Lietuva ties Giedraičiais budėjo. 1920 metais lenkai pripažino Vilnių ir Vilniaus kraštą Lietuvai pasirašydami dvi sutartis - liepos 10 ir spalio 7 dieną Suvalkuose. Ir kas atsitiko? Po dviejų dienų t.y. spalio 9 d. lenkų generolas Želigowskis, Pilsudskio palaimintas puolė ir užėmė Vilnių ir Vilniaus kraštą. Lapkričio 21 d., Tautų Sąjungos Komisija patvirtino lenkams Vilnių.

Bus daugiau.

PRISIMINIMAI IŠ SLA SEIMŲ VEKLOS

/ TĘSINYS /

Dr. S. Biežio prisiminimas

Savo įspūdžius pradedu nuo 49-to seimo 1956 metais Detroite ir baigiu 58-to seimo Bostone, 1974 metais.

JUOZAS ŠARAPNICKAS

—•—

A. Devenienės kalbą delegatai išklausė su dideliu atidumu. Kalbos metu salėje buvo neparastai tyla, o baigus kalbėti delegatai sustoję ilgai plojo.

Seime buvo prisimintas ir kitas patriotas lietuvis jau miręs, buvęs 34 metus Susivienijimo daktaras kvotėjas, Dr. Steponas Biežis.

SLA prezidentas P. Dargis savo žodyje apie Dr. S. Biežio veiklą, charakterį, apibūdino jį buvus žymiu veikėju ir patriotu, kuris per visą savo amžių dalyvavo tautinėje ir SLA veikloje. Dr. S. Biežis buvo žymus gydytojas, parašė ir išleido 2-rą papildytą laidą knygos "Būkite Sveiki". Kartą SLA seime prisiminiau apie knygą "Būkite Sveiki" ir pareiškiau, kad norėčiau nusipirkti, nes lietuviškai apie sveikatą patarimų mažai yra. Velionis pareiškė: "Duok adresą — prisiųsiu". Pasisiūliau sumokėti iš anksto. Neprisiėmė. Sekančiame seime vėl prisistatau ir pareiškiu, kad knygą per paštą jau gavau ir noriu atsilyginti. Atsakymą gavau: "Būk Sveikas ir dirbk Susivienijimo labui. Pinigų neimsiu".

Abudu daktarai J. Šliupas ir S. Biežis žiūrėjo, kad žmonės būtų sveiki ir ypatingai sielojosi ir dirbo mūsų mielam Susivienijimui ir kovojo prieš Lietuvos okupantus, anksčiau Rusijos carus, o paskutiniu laiku prieš rusiškąjį komunizmą. Šių daktarų garbei seimas giedojo "Lietuva brangi".

Veikėjų nuopelnai SLA

Šis seimas buvo pravestas ženkle: Iš praeities tavo sūnūs testiprybę semia. Tad pirmą seimo dieną buvo prisiminti Susivienijimo kūrėjai, SLA garbės nariai, per visą amžių dirbę Susivienijimui ir kitoms lietuviškoms organizacijoms.

Pirmiausiai SLA prezidentas pristatė SLA garbės narę daugiau kaip tūkstantį narių prirašiusią prie SLA, Jadvygą Tumavičienę ir paprašė tarti žodį. J. Tumavičienė nėra jaunuolė, be to dėl ligos jau kelinti metai naudoja ant ratukų kėdę. Nežiūrint to, ji Susivienijimui yra jaunuolė ir šiame tarpseiminiame vajuje prirašė 24 narius į susivienijimą. J. Tumavičienė pareiškė: Nuo senų laikų dirbu Susivienijimui iš širdies, rašiau ir teberašau narius į Susivienijimą ir dabar. J. Tumavičienei baigus kalbėti, už tokį jos darbštumą seimo delegatai sudainavo Ilgiausių metų. Kitas SLA veikėjas ir garbės narys adv. ir poetas N. Rastenis taręs žodį padeklamavo savo kūrini — "Lietuva tik viena". Kalbėjo ir generalinis SLA organizatorius M. Klimas, prie SLA prirašęs per 500 narių ir šiuo metu einąs SLA 3 kuopos Elizabeth, N. J., finansų sekretoriaus pareigas. Kuopoje yra apie 200 narių.

Jis ir SLA 17 kuopos Brockton, Mass., finansų sekretorius. M. Klimas gyvena Brocktone, o 3-čioji kuopa randasi už 250 mylių ir M. Klimo pastangomis iš tos kuopos yra išrenkami mokesčiai. Tai yra reto pasišventimo 78 metus einančio SLA veikėjo pareigingumas. Anot M. Klimo "Aš tikiu į Susivienijimo ideją, apie Susivienijimą sapnuoju ir visomis jėgomis esu pasišventęs dirbti, atsižadėdamas savo kasdieninių patogumų". Be abejo, M. Klimas, kad ir naujas ateivis, įeis į SLA istorijos garbingųjų asmenų sąrašą.

Kalbėjo ir A. Baika per šį tarpseiminį laiką prirašęs 67 SLA narius. A. Baika į SLA yra įtraukęs ir savo dukrą Reginą, kuri padėjo suruošti ir šį, SLA 58 seimą.

Sveikinimai ir linkėjimai

SLA veikėjas, teisininkas A. Diržys pareiškė: "Pirmą kartą dalyvaudamas SLA seime Chicagoje pasijutau esąs kaip nepriklausomoje Lietuvoje. Viskas lietuviškoje ir patriotiškoje dvasioje. Atrodo, kad SLA yra nepriklausomos Lietuvos dalis. A. Diržys apgailestavo, kad yra tokių, kurie kalba apie SLA nepalankiai; nepagalvodami, kad jų puodas svila.

Tarė žodį ir A. Vaivada, patriotas, senosios kartos lietuvis, gimęs Amerikoje ir išėjęs aukštus mokslus, dabar turįs aukštą valdžioje tarnybą. Yra Altos ir Vliko talkininkas. Ir štai A. Vaivados pareikštos mintys: Mieli delegatai ir svečiai. Tamstoms, kurie sukūrėte Susivienijimą, reiškiu padėką. Mes suprantame SLA dvasią. Susivienijimas yra dalis ne tik Lietuvos, bet ir Amerikos, nes daug lietuvių prisidėjo ir prie Amerikos stiprinimo.

BUS DAUGIAU.

ILGIAUSIAI IŠLIEKANTI DOVANA!

Kalėdų dovanoms išleidžiama daug pinigų mažaverčiams daiktams, o kodėl nepasirinkti niekada savo vertės neprarandančių dovanų?

- LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 36 tomai (šios dienos vertė apie $600.00) parduodama tik už $299.00
- VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai (šios dienos vertė apie $60.00) parduodama tik už $25.00
- MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai (šios dienos vertė $100.00) parduodama tik už $42.00
- ENCYCLOPEDIA LITUANICA (Lituanistinė Enciklopedija anglų kalba), 6 tomai (šios dienos vertė $200.00) parduodama tik už $120.00

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, U.S.A.
Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759

UŽMIRŠTI AR ĮAMŽINTI?

J. BUTEIKA

Didžiais žygiais ir didžiais darbais,
tautos rašo savo istoriją — Antanas Smetona

(Lapkričio 23-sios proga)

(Tąsa iš praeito numerio)

Savanoriai, pirmojo savanorio karininko K. Škirpos vadovaujami 1919 m. sausio 1 d. Gedimino pilies bokšte, tuometinėmis sąlygomis, iškilmingai iškėlė mūsų tautinę trispalvę vėliavą, kurią po kelių dienų, šiandykštis mūsų šalies okupantas sunaikino. Savanoriai pirmieji išėjo frontan, ir narsiai kovodami praliejo savo kraują bei paaukavo gyvybes (P. Lukšys, A. Juozapavičius, Pr. Eimutis ir daug kitų). Pirmieji Lietuvos kariuomenės pulkai ir karinės įstaigos buvo komplektuoti-os tik iš savanorių. Savanorių įnašas nepriklausomybei atkurti yra milžiniškas. Savanoriai savo krauju mūsų tautos istorijon įrašė patį gražiausiąjį ir garbingiausiąjį lakštą!... Savanoriai nesidairydami ėjo tiesiu ir doru, nors kartais ir vargingu Lietuvos keliu. Už tai jiems be jokių rezervų priklauso visų lietuvių meilė ir pagarba. Bet ar dabar mes pakankamai tų didvyrių žygiais, jų gyvenimu ir jais pačiais domimės?...Neatrodo. Ar teisi šiuo atveju mūsų visuomenė? Visuomenės elgsena su tais mūsų nepriklausomybės kūrėjais-karžygiais-savanoriais, labiau panaši į Mauro "atlikusį savo" pašalinimą. Jeigu pasak dr. J. Adomavičių (Naujienos nr. 237.X.8d. 74m. psl.2) -"visokiem eiliniam žmogiūkščiam", nieku ypatingu nei Lietuvai nei lietuvių tautai nenusipelniusiems, nesigailime lėšų rengti visokias pagerbtuves, sutikimus ir išleistuves ir t.t.; ištisi mūsų laikraščių puslapiai mirga įvairių klubų ir įvairių balių skelbimais, tai, jeigu dar nesame pusiau sulavonėję, turėtume nors kartą tuos mūsų karžygius prisiminti ir visai pelnytai viešai pagerbti juos. Visokiomis progomis ir dažnai kartojame, kad Lietuva vėl bus laisva, o jei ką sakome ir tikime, tai turime tikėti ir, kad tokie savanoriai Lietuvai dar bus reikalingi. O iš kur tada pašauksim juos, jeigu dabar nekreipsime į tuos "savąjį darbą atlikusius" dėmesio, nesistengsime įskiepyti jų karžygišką dvasią jaunimui, mūsų tautos ateičiai, kuri — neabejokime — akyliai seka ir stebi mūsų veiklą ir elgseną.

— "Redde quod debes" skaitėme prie Nežinomo Kareivio kapo Karo Muziejaus sodelyje (Kaune" aukuro akmenyje iškalta. Kas užginčys, kad pirmiesiems savo laisvės kovotojams nesame skolingi? Tad turėtume nors mažus procentėlius (ne jiems asmeniniai, ne), bet tai didžiajai idėjai už kurią jie savo jaunas galvas guldė, kraujo liejo ir, kurią jie per visą gyvenimą liepsnoja, atiduoti. Naujai statomose (ir jau pastatytose) lietuviškose bažnyčiose, koplyčiose, tautiniuose namuose ir kituose visuomenės lėšomis, viešo pobūdžio pastatų sienose (viduj ar iš lauko), turėtume rasti vietos atitinkamo turinio bareljefams, skulptūroms ir pnš. Tuo domėtųsi ne tik mūsų jaunimas ir senimas, bet ir ... kitataučiai. Inteligentas -patriotas lietuvis tai aiškindamas kiekviena proga, kiekvienoje jautrioje širdyje tuo pasėtų tėvynės meilės ir pasiryžimo aukotis už ją, sėklą, iš kurios ilgainiui įsiliepsnotų galinga liepsna, kuri tirpdytų kiečiausio plieno priešo tankų šarvus. O juk tik to ir tereikia ir tas nedaug tekainuotų, o labai gausiai apsimokėtų... Įvairiomis progomis sakomuose "žodžiuose", dėl patoso, minime ir mūsų savanorius, kurių aukos dėka šiandieną ne vienas esame tuo, kas esame. Neužmirškime — žodžiai žodžiais ir pasilieka, o reikia patraukiančių pavyzdžių.... Savanorių gretos sparčiai retėja. Palyginti visai nedaug jų tėra likę. Tokiai mūsų "tremties" būklei užsitęsus, mes galime sulaukti (ir tai tik jaunesni) dienos, kada paskutinį "Mohikaną" — Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės kovų dalyvį, kūrėją-savanorį pakasime po svetimos žemės velėną. Nevienas jų jau įžengęs į 9-tąją amžiaus metų dešimtį...

Tiesa, yra lietuvių patriotų, kurių šiuo reikalu jautrūs laiškai mane pasiekė besisielojančių mūsų tautos ateitimi jos istorija, siūlančių čia kalbamu reikalu susirūpinti. Jie primena ir, kad turime Vyčio kryžiaus ordeno kavalierių ir Karo Invalidų, kurių tautai atlikti darbai yra tas dvasinių ir materialinių gėrybių kapitalas, kurio procentais mintame mes ir mūsų palikuonys. Siūloma surašyti kiekvieno dar esančio savanorio laisvės kovų meto atsiminimus, individualiai ir grupėmis nufotografuoti juos ir išleisti atskirą knygą. Tas žymiai patarnautų mūsų istorikams, rašysiantiems apie mūsų savanorius veikalą. Toks gerai parašytas ir gražiai išleistas veikalas labai ir labai mums praverstų. Tai rimtas ir nesunkiai įvykdytinas pasiūlymas. Patys susenę ir ligoti kūrėjai-savanoriai, nevisi juk gali tokį darbą atlikti. Jie gerai valdė ginklą — šautuvą, durtuvą, granatą, — bet nerimta būtų reikalauti, kad jie visi ir plunksną gerai valdytų. Nevisi jie yra gerai raštingi. Jiems reikalinga pagalba. Padėkime jiems...

Šiuo darbu, manding, turėtų susirūpinti Lietuvių bendruomenės organai. Bendruomenė taipgi galėtų imtis iniciatyvos sušaukti visų laisvajame pasaulyje dar tebegyvenančių kūrėjų-savanorių kongresą, kuriame dalyvautų savanorių giminės, artimieji ir prijaučiantieji geros valios lietuviai, ypač jaunimas. Programa ir darbai praktiškai galėtų būti labai naudingi ir Lietuvos laisvės bylai ir patriotizmo ištautėjančiuose lietuviuose sustiprinti. Tiesa, kūrėjai-savanoriai yra susiorganizavę. Gal kas prikištų, jog tuos reikalus turėtų atlikti jų organizacijų vykdomieji organai. Būtų galima tam pritarti, jeigu nežinotume, jog ir valdybose ir amžiumi ir sveikatingumu bei sugebėjimais yra tie patys kūrėjai-savanoriai, kurių energija, iniciatyva, ergo — pajėgumas tokius darbus atlikti, kaip gyvenimas rodo, jau yra išsekę. Be iniciatyvos ir be pagalbos iš šalies čia paminėtoje srityje, savanoriai nieko nepadarys kaip ir iki šiolei nepadarė.

Tad, gerbiamieji tautiečiai, visuomenės veikėjai ir patriotai, ypač kūrėjų-savanorių palikuonys (o tokių juk yra) neleiskite šiam klausimui nuaidėti balsu šaukiančiu tyruose...

1919-1920 metais kūrėjai-savanoriai gyveno savo tautai ir be jokių rezervų aukojosi jai ir mirė dėl jos. Savo tautai laisvę iškovoti — buvo jų aukščiausias tikslas. Užmiršti juos, būtų nepatriotiška. Kūrėjų-savanorių atminimą įamžinti — mūsų — tautiečių garbės reikalas. Neužmirškime jų.

Karininkas Antanas Juozapavičius

Kareivis Povilas Lukšys

Kareivis Pranas Eimutis

KULTŪRINIS PUSLAPIS

DĖMESIO VERTAS VEIKALAS

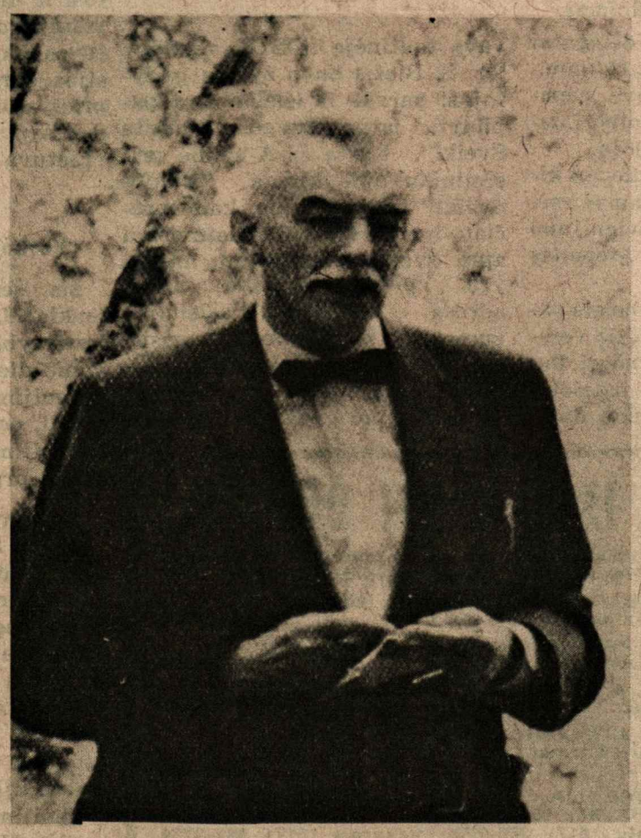

Prof. Steponas Kolupaila

" Akademinis Skautų Sąjudis, ruošdamasis minėti savo gyvenimo auksinę sukaktį, senu skautišku papročiu ryžosi padaryti gerą darbelį, nuo kurio nėra atleidžiamas nė vienas bet kurio amžiaus skautas ar skautė. Apsispręsta paruošti ir išleisti knygą apie didį mokslininką ir principinį skautą, kuris, artimųjų tarpe minėdamas savo 70 metų amžiaus sukaktį ir paprašytas pasisakyti apie atliktus darbus, kukliai pasakė :"Norėjau būti naudingas savo kraštui!" Leidėjas šį savo organizacijos narių atliktą darbelį skiria lietuviškajam jaunimui, kad jis turėtų progą patirti, kokių didelių žmonių lietuvių tauta turėjo ir sektų jų pavyzdžiu".

Edmundas Kozonas
Akademinio Skautų Sąjudžio Vadijos Pirmininkas

Šia įžanga yra palydėtas naujausias Akademinės Skautijos leidyklos įnašas lietuvių kultūros lobynui.

Įžvalgus skaitytojas netruks suprasti, kad tokios apimties kūrinys negalėjo atsirasti per metus. Jo istorija prasidėjo 1965 m., kuomet svarbiausio šio veikalo autoriaus iniciatyva buvo pasiūlyta Sąjudžio Vadijai darbui duoti pradžią. Ir tai buvo padaryta. Vargingi yra lietuviškos knygos keliai! Knygos gema iš meilės, atliekamu nuo tiesioginių pareigų laiku. Knygos gema ne dėl honorarų, kuriuos retas autorius šiais laikais gauna, bet iš noro padidinti lietuvių tautos kultūrinį turtą, palikti pasaulyje medžiagą ateities kartų naudojimui. Taip gimė ir ši knyga: keičiantis Sąjudžio vadovybėms, darbui sustojant ir vėl pradedant judėti, bet Jurgiui Gimbutui jo neapleidžiant, pritraukiant daugiau bendradarbių, ieškant ir randant medžagos

"Steponas Kolupaila" nėra nei monografija, nei atsiminimai, bet labai sklandžiai Jurgio Gimbuto supinta dienoraščio, straipsnių, atsiminimų pynė, kuri keturių šimtų šešiasdešimties puslapių apimtyje vykusiai nušviečia ne vieno žmogaus, bet kuone visos lietuvių tautos gyvenimą šio šimtmečio bėgyje: Lavijoje, Rusijoje, Lietuvoje - Dotnuvoje ir Kaune, bolševikmetyje, vokiečių okupacijos metais, - Vokietijoje ir JAV.

Steponas Kolupaila šioje knygoje išryškėja kaip nepaprasto darbštumo, pedantiško atsidavimo pasirinktai profesijai žmogus. Inžinierius, kurio sistematiško darbo įpročiai atsispindi ir vestų dienoraščių ištraukose: mirga jose pavardės, citatos, datos, pastabos. Bet ši knyga vaizduoja S. Kolupailą ne vien kaip hidrologą, bet kaip plačių akiračių specialistą, lankiusį užsienius, kad Lietuvai naudą atvežtų, ir kaip visuomenininką, kuris šalia profesinių pareigų mėgo rašyti ir valstybės, bendruomenės klausimų temomis.

Veikalo autoriai ir leidėjas neabejotinai stengėsi pristatyti Steponą Kolupailą ir kaip mokslininką. Tai matyti iš beveik pilnos bibliografijos, kuri užima arti penkiasdešimtį puslapių, ir 184 šaltinių, kurie buvo naudoti ruošiant šį darbą, ir iš Jz. Danio paruoštos arti keturiasdešimties puslapių profesinės ažvalgos. Tolygiai aprašomam žmogui, knyga taip pat ryški kruopštumu, rūpestinga dokumentacija, puikiu vardynu ir korektūros klaidų retumu.

Kiekvieno apžvalgininko pareiga yra klausti ir atsakyti: ar peržvelgiamas veikalas yra rekomenduotinas skaitytojui, kiek jis yra vertingas ir kas galėjo būti sklandžiau ar geriau atlikta?

Atsakymas į pirmą klausimą yra neabejotinas: veikalas išsamus, gyvai parašytas ir rekomenduotinas jauniems ir seniems. Veikalo vertė gali būti sveriama keliariopai: St. Kolupaila-visuomenininkas, valstybinio masto mokslininkas ir inžinierius - yra įdomus visiems kurie domisi Lietuvos ir lietuvių gyvenimo praeitimi. St. Kolupaila-hidrologas-yra įdomus medžiagos gausumu ir ypač jo raštų bibliografija šios srities specialistams. St. Kolupaila- žmogus, vyras ir tėvas - šioje knygoje nėra išryškintas. Jei tai bandyta, tai autoriams pavyko perduoti labiau išorinius, o ne vidinius įspūdžius. Iš mechaniškos leidinio apipavidalinimo pusės galima prikišti neproporcingai išskirtą kun. Jz. Prunskio atsiminimų pluoštelį, kuris galėjo būti įterptas į J. Gimbuto paruoštą dalį. Skaitytojai yra taip pat įpratę ieškoti naudotos medžiagos šaltinių sąrašo knygos pabaigoje. Šioje knygoje išnašos seka tekstą ir tai sudaro įspūdį, kad veikalas yra ne vientisas, bet kelių atskirų veikalų junginys viename viršelyje. Galima taip pat nurodyti, kad lietuviškų knygų turinys visuomet jungiamas knygos pabaigoje.

Mecenatų ir prenumeratorių pavardžių skelbimas, jei pateisinamas iš reikalo rasti rėmėjus, vistiek pabrėžia jau labai sunkų lietuviškos knygos kelią. Peržvelgiant 51 aukotojo sąrašą, negalima nepastebėti, kad knygos leidėjų-aukotojų tarpe veik nematyti lietuvių inžinierių, o ypač Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos įnašo. O prof. St. Kolupaila buvo pirmoje eilėje inžinierius ir daugelio šios Sąjungos narių mokytojas.

Jurgis Gimbutas ir Juozas V. Danys, STEPONAS KOLUPAILA.
Akademinės Skautijos leidykla, 8913 So. Leavitt str., Chicago, Ill. 60620, 1974.
Kietais viršeliais, 464 psl. tiražas 1000 egz. Kaina nepažymėta, bet platinama po $12,-

inž. L. Grinius

Iš mūsų tautosakos:

OI TU, EGLELE

Oi tu, eglele,
Tu siūbuonėle,

Siūbavai rytą,
Vėlai vakarėlį,

Kol išsiūbavai
Devynias šakas,

Devynias šakas,
Dešimtą viršūnę.

Visas devynias
Vėjelis nulaužė.

Oi tiktai liko
Dešimta viršūnė,

Oi nors gegutei,
Nors pakukuoti,

Oi nors lakštutei,
Nors palakštuoti.

Oi tu, motule
Rūpestingoji,

Rūpinais rytą,
Vėlai vakarėlį,

Kol aprūpinai
Devynis sūnus,

Devynis sūnus,
Dešimtą dukrelę.

Visus devynis
Vainelėn išleidai,

Oi tiktai liko
Dešimta dukrelė,

Oi nors galvelei,
Nors paieškoti,

Oi, nors širdelei
Susiraminti.

PAŽINKIME PRAEITĮ !

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ.

2. ŽEMĖS ŪKIO DARBAI IR JŲ PAPROČIAI

Rugiapiūtės papročiai:

Visoje Lietuvoje surinkti papročiai rodo, kad juos praktikavo jau nuo senų laikų, bet daugiausia jų aptiktą Dzukijoje, Aukštaitijoj. Vieni iš gražiausių iš visų kitų žemės ūkio papročių buvo rugiapiūtės, praktikuojami iki paskutinių laikų.

Rengimasis rugius piauti jau iš žiemos laikotarpio, nes rugiapiūtė yra svarbiausia ir sunkiausia vasaros darbymetė, nors ir arimas, šienapiūtė, mėšlavežis, kad - ir mažesni, bet nelengvi.

Rūpestingi ūkininkai, baigę smulkius darbus, paruošią reikiamus rūbus ir įrankius. Rytų Lietuvoj, prieš rugiapiūtę pasidaro alaus, kitur giros. Moterys gamina ir taupo valgius, sumuša sviesto, sudeda sūrių. Prasidėjus rugiapiūtei, prapiauna tradicinį šios darbymetės valgį-skilandį. Apie Užpalius ir Nemaniūnus, visi rengiasi kaip kokiai šventei: moterys ir mergaitės apšvarina aplinką, apsivelka švariais skalbiniais, išmazgoja namo baldus, langus, grindis, ima žiūrėti, ar kas neateina prašyti talkon. Ūkininkas, nusprendęs rytojaus dieną piauti rugius, jau nuo pavakarių paleidžia iš kitų darbų darbininkus namo, kad baigtų tvarkyti įrankius ir kiek pailsėti. Paprasčiausiai rugių pribrendimo pažinimas - saujoje trinant kelias varpas. Galima piauti, jei tuojaus išsitrina, jei traška valgant. Apie Šimonius, Viešintus ir kitur išimtą grūdą laužia padėję ant nago: jei jis lūžta, - jau pribrendęs.

Rugiapiūtės darbai prasideda įvairiose vietose ne tuo pačiu laiku, bet daugiausia apie šv. Oną. Todėl ją dažnai vadina rugių piovėja. Širvintuose visi baigia juos piauti, nes visi nori vykti į atlaidus. Daugelis piauti pradeda tam tikrą savaitės dieną, daugiausia pirmadienį, penktadienį, ir šeštadienį. Kai kurie piauna visą savaitę. Kybartiečiai pradeda pagal mėnulį ir iš jo sprendžia artimiausių dienų oro būseną. Sadutišky, priešingai, nepradeda pirmadienį, nes tą dieną pradėtas darbas nesiseksiąs, jie pradeda šeštadieniais, Suvainiškėliuose (Rokiškio aps.) manoma kad pirmadienis nelaimingas. Ukmergės aps. kad pradėtas darbas nesiseksiąs. Penktadieniais vengdavo piauti, nes Kristaus diena ir dėl valgių patiekalo. o Kauno apsk. tyčia pradeda tą dieną.

Išėję piauti, šeimininkas ar vyriausias bernas persižegnojęs. Kitur ir visą lauką rugių peržegnoję, (Telšių aps.) - jie pradeda šeštadienį, nes tuo tiki, kad duona bus baltesnė. Bet tik kelias gubas sustato ir baigia anksti.

Dienos darbo laiko paskirstymas rugiapiūtėje skiriasi nuo kitų darbų. Pavyz. šienapiūtės darbai prasideda dar saulei netekėjus, su rasa. o jau rugių kirtimas - rasai pranykus, nes šlapi rugiai surišti sudrėks ir sudygs. Tačiau kai kur to nežiūrėdavo.

Tipinga talka yra be piniginio atlyginimo, be atidavimo, tik už malonę; todėl pabaigtuvės gražios. Kita rūšys -tai atidirbtinė pagelba. Vieni pas kitus piauna kad kiti pas juos ateitų. Veiverių ap. žmonės jau iš anksto susitaria, kur ir pas ką rugius piaus. Ramigaliečiai siūsdavo netik vyrus, bet ir dukras pas kitus ūkininkus talkon. Pabaigtuvės turėjo įvykti, nežiūrint kada darbas bus baigtas ar anksti, ar iki vėlumos.

Rugiapiūtėj valgydavo 6 kartus į dieną gero maisto: kelių patiekalų ir įvairaus: pyrago ragaišio, taukų, mėsos, įvairių vaisių košės ir t.t. Skilandžio prapiovimo istorija randama įdomi. Pav. Šeimininkas kirviu užsimojęs kerta malkas, bet pataikęs ne į pagalį, bet į palubėj kabantį skilandį. Rugiapiutėje skilandžio budavo duodama įvairiai. Gėrimai skirtingi: giros, vandenyje įdėtos duonos plutos, kartais pasaldinta sacharinu, uogienės, skysto alaus. Rytiečių alus gana stiprus, jį naudoja tik pabaigtuvėse-. Skapiškio ap. darydavo misą, kitaip vadinamą "kvasą" iš rugienių miltų.

Dirdavo šiaudinėmis skrybėlėmis ant galvų, daugiausia piemenų nupintomis iš tų pačių rugių stiebų, dantuotais kraštais. Gudžiūnuose pasisiūdavo tam tikrą terbą, kurion sudėdavo įrankių dalis.

Butrimoniškiuose pirmą dieną piautuvais piauna moterys. Šeimininkė pradeda pirmoji, kuri rankom prisiskina rugių, susipina diržą ir juo susijuosia. Tai senas ir retas paprotys.

Daugumas apylinkių į porų sudarymą labai daug dėmesio kreipė. Prieš išeinant kirsti, ar net iš vakaro, vyrai pasirenka sau grėbikes rinkėjas. Kartais būdavo dėl jų tikros varžybos. Vyrai būdavo ginčijosi dėl paskutinio pradalgio nes tada per pabaigtuves tokį vadina "bambrėžu". Todėl vieni už kitus stengdavosi, kad tik nereiktų paskutinio pradalgio piauti.

Gubų statymo papročiai labai įvairūs. Pačios gubos statomos nevienodai ir ne tokio pat skaičiaus pėdų. Siekdavo nuo 7-30 pėdų. Vienur gubas nesuriša, kitur net keliais ryšiais sutvirtina, vienur deda kepures, kitur ne, vienur gubos apvalios, kitur pailgos. Taip pat nevienodai jas stato, laiko atžvilgiu. Vieni pradeda statyti, kai kiti tik pradeda piauti. vietomis jas stato prieš kiekvieną valgį, kitur kai pabaigia kurį rėžį ar plotą. Vienur pėdus skaito kapomis, kitur vežimais, šimtais. Pati gubų statymo technika, statytojų pareigomis pasiskirstymas irgi nevienodas. Vakariečiai statydavo nuo 12 pėdų, rytiečiai 9-10, Vakariečiai pėdas stato tiesias, rytiečiai jas sulenkia į krūvą, už tat jie neriša. Visų pėdų varpas suglosto į vidurį, tokia guba laikosi stipriai, viena pėdą uždeda ant viršaus, padaro kaip stogelį. Kai kur stogelio nededa, o suriša. Kupiškėnai, pasvaliečiai, vabalninkėnai ir kiti baigia su kepurę. kitur be jos. Kai lyja, Žiežmariuose - stato iš 10 pėdų, kai saulėta iš 12. Suvalkiečių pailgos, Žemaičių apskritos. Rytiečiai stato gatvelėmis gubas, o suvalkiečiai taikė ant vagos, kad vežimas galėtų važiuoti lysvės vidurių. Suvalkiečiai ant vagų dar ir todėl statė. kad vidurį galėtų tuoj suarti. Vyrai ir mergaitės stato gubas baigiant, bet visi bijosi paskutinio pėdo, nes apjuokiami.

Ta pačia proga reikia aprašyti ir rugių vežimo darbą į namus. Ypač rytiečiuose jie ilgai išsilaikė. Jie turėjo gi specialius vežimus "uorėmis" vadinamus, tempiamus tik vienu arkliu. Vienas vežimas laukę kitas kluone ir taip vyksta per dieną. Kiti veža ratais pėdą su pėdu sudėję į vieną kūgį, vėliau skersai kartį ir ją priveržia. Kitur rugius krauna į stirtas kluone, ne pastate. Varėnuose, pabaigę neša šeimininką į klojimą ir pasodina ant atvežtų rugių. Turi jis išsipirkti. (b. d.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

4 psl.

NŪDIENĖ KŪBA

M. ČAPKAUSKAS

(TĄSA iš praeito numerio)

Bet į katedrą mes neįėjom, nes nebuvo kunigo. Kunigas tada dirbo. Kunigai Kuboje privalo dirbti 8 valandas į dieną. Pamaldos vyksta tik sekmadieniais. Žmonių prie bažnyčių ir kapinėse matosi daug. Kapinėse – tūkstančiai įvairaus dydžio kryžių.

Castro nepakeitė vardų tų miestų, kurie turi šventųjų vardus, Santa Rosa, Santa Monica, Sant Antonio ir daug kitų tebėra tie patys.

Pagal planą mus dar turėjo nuvežti į Kultūros Muziejų. Bet gidas nežinojo kur jis randasi. Nežinojo ir šoferis. Jis įvažiavo į siaurą gatvelę ir turėjo vargo kol apsisuko. Kliudęs seno namo kampą, sulenkė autobuso bamperį ir išvertė iš sienos kelias plytas. Apsisukęs šoferis sustojo.

– Ko lauki? – užklausė gidas šoferio. – Juk namas ir autobusas – valdiški. Važiuojam!

Šoferis įsakė jam rodyti kur važiuoti, bet gidas kelio nežinojo. Jis išlipo iš autobuso ir paklausė vieno praeivio, kaip į tą muziejų nuvažiuoti.

Vėl važiuojam, bet vėl paklydom. Šoferis keikiasi kaip reik.

Pagaliau tą Kultūros Muziejų suradom.

Čia mūsų jau laukė penkios uniformuotos gimnazistės ir viena "boba". Drūta kaip šieno kupeta. Baisiai į komunistę panaši. Gidas su ja pasikalbėjo ir įlipęs į autobusą taip prabilo:

– Gentlemen!..

– You should say "Ladies and gentlemen" – kelios moterys pamokė jį.

Visas autobusas juokiasi. Juokiasi ir gidas. Jis mums pasako, kad jis tik versį į anglų kalbą ką jam sakys gimnazistė, nes jis to muziejaus nėra matęs ir nežino kas ten yra pridėta.

Visi sueinam vidun. Gidas užsirūko. Įpykus boba įsakojam cigaretę išmesti lauk. Gidas klauso įsakymo ir cigaretę išmeta lauk. Jis klausosi, bet mažai ką verčia angliškai. Einam iš kambario į kambarį, gimnazistė kalba kaip užsukta plokštelė, o gidas tyli. Boba piktai žiūri į gidą.

Antrame aukšte gidas kažką pasako gimnazistei ispaniškai. Ji nutyla.

– Aš jai pasakiau, – prabilo jis į mus, – kad mes neturim laiko visą muziejų aplankyti, nes pavėluosim vakarienei. Atvyksim rytoj. Ką ji čia kalba yra barščiai. Čia nėra joks kultūrinis muziejus. Čia yra revoliucinis muziejus. Ot, kas čia yra.

Gidas buvo teisus, nes didžiausią muziejaus dalį užėmė kritusių revoliucinierių portretai. Kas mums labiausiai nepatiko buvo tai, kad paskutiniam kambary muziejų užbaigia karikatūros prieš Ameriką. Paskutinė yra: "Dėdė Samas verkia Kūbos netekęs". Castro nežino, kad Kultūros Muziejuje – ne vieta karikatūroms.

Grįžtant mūsų gidas papasakojo tokį anekdotą.

Vieną kartą, stiprus hurikanas pagavo gaidį ir iškėlė jį į padangęs. Ten jis neteko savo plunksnų, bet nusileido neužmuštas. Kad jis atrodytų proletariškai, jo savininkė aprengė jį alyvuotu kombinezonu.

Čia gidas nutilo.

– Tai iš ko čia juoktis? – mes užklausėm.

– Ha, – atsakė jis. – Jūs turit pamatyti kiek juoko yra į tą gaidį žiūrint, kada jam reikia nusimauti kombinezoną, kai jis pagauna vištą.

Hurikano Kūboje nebuvo, bet didelę audrą teko pergyventi. Tai buvo 24-tą spalio. Jūra pasidarė žalios spalvos. Bangos nuo putų baltos. Atrodo, kad jos gali būti 20 pėdų aukščio. Karibų jūra taip šniokščia, jog net susikalbėti kambary negalima. Palmės linksta ligi žemės, bet nelūžta. Žino kaip prisitaikyti prie gamtos stichijų tie medžiai.

Palmė yra tautinis Kūbos medis. Kūbiečiai jį myli kaip lietuviai rūtą. Kūbos palmė skiriasi nuo Floridos palmės, nes ji čia auga natūraliai, o Floridoje palmės sodintos. Kūbos palmės yra žemos, aukštų mažai kur matosi. Aš galvojau, kad Kūba panaši į Floridą, bet labai klydau. Florida yra paplokščia kaip blynas, o Kūba vietomis labai kalnuota. Augmenija irgi labai skirtinga. Jūra čia daug sūresnė ir šiltesnė negu Floridoje.

Keliai Kūboje labai geri ir vežimiai rusiški. Seni amerikoniški automobiliai jau baigia subyrėti. Vienu žodžiu, Havana yra senų mašinų "scrap-yard".

Kūboje nėra kolchozų. Važinėjant po kaimus, niekas negalėtų pasakyti, kad Kūba – komunistinė šalis. Viskas atrodo normaliai. Vienur ariama su jaučiais, kitur – su traktoriais. Jeigu Kūba priklausytų Lietuvai, tai ją valdytų valstiečiai liaudininkai, nes ten tūkstančiai mažų ūkelių. Tie smulkūs ūkininkai turi po kelias karves, po kelias ožkas ir jie patenkinti. Miestuose jau kitoks vaizdas. Ten žmonės vaikščioja surūgusiais veidais, tarytum jie vidurių užkietėjimu sirgtų. Susidaro įspūdis, jog kažkur kažkas yra netvarkoj. Viešbučiuose ir restoranuose patarnavimas mandagus, bet šaltas.

(b. d.)

THE FEDERAL GOVERNMENT AND CANADA'S INDIANS

by
Judd Buchanan
Minister of Indian Affairs
and Northern Development

"What is the cause of Indian unrest and frustration?" "What lies behind recent flare-ups at Kenora and Cache Creek and on Parliament Hill?"

PAST PROBLEMS

In looking back over the record of relations between the Federal Government and Canada's Indian people, there is much to regret. Errors of the past have caused many of the economic and social problems which face today's 270,474 Registered Indians. Chief among these are: unresolved land claims; inadequate housing, and with substandard living conditions; high unemployment on and off reserves; unacceptably high rates of infant mortality and other serious health problems; severe alcoholism and disproportionate numbers of Indians in jails. These are the root causes of the frustrations and anxieties which have resulted in actions being taken by some Indian people in recent months.

These problems are being tackled with vigour – with Indians working in cooperation with my Department to overcome them.

SIGNIFICANT CHANGES

The past ten years have seen significant changes. Two years ago, there was very limited local government at the reserve level. Indians were not represented on provincial school boards and Indian parents had little say in their children's education. There were few, if any, Indian businessmen. Indian associations had no adequate funds or resources to create national programs or policies. Today, in accord with Indian leaders, Band councils are recognized as a local level of government and transfer of control of local affairs to Band councils, which commenced in 1972-73, is progressing rapidly. Some 440 of the 565 Bands across Canada are administering and managing Federal Government appropriation funds in excess of $40,000,000 in addition to Band funds totalling some $11,000,000.

FEDERAL GOVERNMENT PROGRAMS

Federal Government programs to assist native people have expanded rapidly in recent years in the areas of health, employment assistance and cultural advancement. The 1974-75 budget of the Indian Affairs Program is approximately $360 million. It includes:

- $25.5 million in housing subsidies for Indians living on reserves
- $155 million for education and training, including capital projects
- $7.5 million available over five years for Indian Bands to research their treaty rights before presenting claims to the Federal Government
- $225,000 to the Indian Association of Alberta to study the Indian Act on behalf of the National Indian Brotherhood and to submit proposals for changes to the Act
- $70 million over five years for the Indian Economic Development Fund, to improve the economic position of Indians and increase their involvement in the planning and implementation of specific projects.

These are only some of our new programs. I am hoping for far reaching effects. But most important, Indian people and the Federal Government are working together to realize their shared goal of self-reliance and pride of identity for Canada's Indian people.

Liberalų Partijos informacija apie Kanados Vyriausybės veiklą.

KREIVI VEIDRODŽIAI

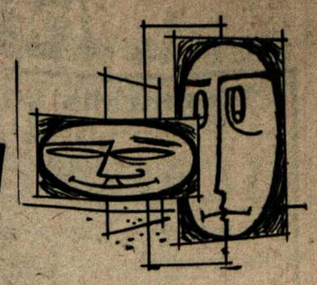

Kaip bežiūrėtum – situacija ta pati...
Vargšas asilėlis veja veja, nepriveja-

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ISTORINIAI METMENYS

(Paruošė kun. J. Gaudzė)

39 –

Pradedame spausdinti Montrealio lietuvių, susijusius su Šv. Kazimiero parapija istorinius įvykius, kaip yra paruošęs būdamas vikaru kun. Jonas Gaudzė

Dubauskienės laidotuvės ir klebonas kun. J. Mačiulionis

Nariui į draugiją įstojant prižadas. Aš žemiau pasirašęs narys šv. Kazimiero Draugijos, prižadu kaip tik išgalint, kol prie tos draugijos prigulėsiu, jos įstatymus pildyti ir niekuomet jos neskriausti. Darbuosiuos draugijos labui ir visas man uždėtas priedermes ištikimai pildysiu. Turiu tvirtą pasiketinimą tuos pažadus pildyti, kad neužrūstinus Dievo ir ir kad neužtraukus draugijos bausmės ir gėdos prieš teisingus šv. Kazimiero draugijos narius. Pavedu savo ir draugijos pajėgas Dievo garbei ir Lietuvos tėvynės gerovei. Taip man padėk Dieve ir neišleisk iš savo galingos globos Tu šven — padėk Dieve ir neišleisk iš po savo galingos globos Tu šventas Kazimierai globėjau mūsų draugijos taipgi visos tėvynės Lietuvos." (Ištrauka iš šv. Kazimiero konstitucijos).

1914 m. liepos 26 d. šv. Kazimiero d-ja iškilmingai šventė dešimties metų sukaktuves, -atgavimo laisvės lietuvių spaudai. Iš išlikusios to minėjimo programos sužinome, kad buvo iškilmingos šv. Mišios, po jų nuo bažnyčios ėjo procesija miesto gatvėmis, lydima dūdų orkestro, ir nueita iki salės "Nationale". Ten buvo spaudos atgavimo minėjimas, kurio programa taip atrodė: 1. "Jau slavai sukilo" -Česlovo Sasnausko himnas - išpildė parapijos choras. 2. "Faktai prisidėjusieji prie apmarinimo ir atgaivinimo lietuvių dvasios", -kalbėjo klebonas J. Vyšniauskas. 3. Orkestro pasirodymas. 4. "Mokslas ir kultūra", -kalbėjo moksleivis K. J. Bajorinas. 5. "Atgavimas lietuvių spaudos", -kalbėjo M. Masaitis. 6. Orkestro pasirodymas. 7. Pertrauka. 8. "Lietuva Tėvynė mūsų", -parapijos choras; "Tauta", - kun. J. Vyšniauskas; "Jaunimas", - K. J. Bajorinas; "Prologas" (eilės), -"Garbė triusui", -A. Puidokaitė; "Kur bakužė samanota", - (solo) Victoria Dapkiuniutė - Žilinskienė; "Nei vėjai pučia" -solo M. Norkeliuniūtė; "Lietuviai išeiviai" (eilės) - A. Pliopliutė; "Poetos noras" (eilės) - V. Žemaitis; - "Beraštis" -moksleivis P. Gureckas; "Tautiškos dainos" -parapijos choras; Vaikai žaidė: "Šeimynėlę, o tu Ieva, Radastėlis, Aguonėlė" ir kita, -vadovavo K. J. Bajorinas.

Iš paduotos minėjimo programos matosi, kad neretai lietuvių gyvenime pasireikšdavo moksleiviai, kurių daugumas buvo atvykę iš Amerikos į Montrealio "College de Saint Laurent".

1922 m. šv. Kazimiero d-jos valdybą sudarė: pirmininkas J. Pundžius, vice-pirmininkas J. Leskevičius, finansų sekretorius V. Kajeckas, protokolų raštininkas J. Skėris, kasininkas M. Buzas. Įdomi užrašyta pastaba viename protokole naujos valdybos, kur sako, kad valdybos nariams draugija turi mokėti algos į metus po 5 dolerius.

1925 m. viename protokole paminėta, kad yra atidėta $ 17.75 į senukų fondą. Pasirodo, kad imta galvoti apie senukų namą, kuriuo galėtų pasinaudoti lietuviai. Kas atsitiko vėliau su senukų fondu, nėra žinoma. (L. D. K. Vytauto klubo pašalpinė turėjo sudariusi senukų namų fondą, bet tai buvo tik pradžia, kad būtų buvę sudėta daug pinigų, neteko sužinoti).

Šv. Kazimiero d-ja turėjo įsigijusi savo vėliavą (karūną) su šv. Kazimiero paveikslu. Nariai turėjo ženkliukus ir reikiamais momentais juos nešiodavo. Procesijų metu buvo nešama d-jos vėliava, jai nešti būdavo renkama 6 d-jos nariai. 1923 m. prie vėliavos nešimo buvo išrinkti šie: P. Dubauskas, P. Tautkus, I. Meškauskas, K. Žilinskas, J. Vaškevičius, A. Girdauskas. 1921 m. d-jos pirmininkas J. Paznokaitis vieno susirinkimo metu įnešė pasiūlymą, kad d-jos vėliava būtų apdrausta. Netrukus vėliava tapo apdrausta $ 500 vertės, užtai mokėdami draudimo mokestį į metus po $ 10.80.

Bus daugiau.

KAS YRA ALCOHOLICS ANONYMOUS?

A A A

Jeigu geri ir gali gerti – tavo reikalas. Jeigu geri, bet matai, kad gėrimas tave žlugdo ir nori nustoti gerti – mūsų reikalas.

Skambink dieną ar naktį A.A. Tel. 521-2185.

Jei nori lietuviškai kalbėti – skambink darbo valandomis 489-5391 (klausk Leo); o vakarais namų tel. 366-2548 arba 277-7868 (Pavardės sakyti nereikia)

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

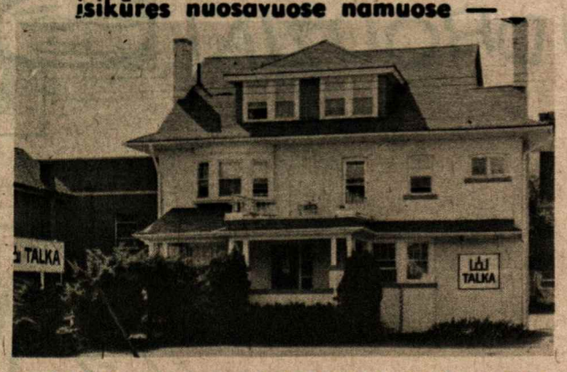

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

MOKAME UŽ:

Depozitus (P.C.A)	6%
Santaupas (Nuo spalio 1 d.)	9¼%
Terminuotus depozitus 1 metų	10%

IMAME UŽ:

Asmenines paskolas	12%
Nekilnojamo turto paskolas	11½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudą. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius.
Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $ 5,000,000

TRADICIJOS IŠLAIKYMUI

Žūklautojų ir Medžiotojų klubo Giedraitis v-ba ruošiasi savo sekančiam zuikių baliui, kuris įvyks 1975 sausio 18 d. Hamiltone. Programoje skaitys savo kūrybą gerai žinomas rašytojas-humoristas A. Gustaitis. Bus galima įsigyti jo paskutiniąją knygą.

Tuo pačiu klubo v-ba yra dėkinga Hamiltono D.L.K. Algirdo šaulių kuopai už gražų darbelį mūsų klubui net iki $ 150 vertės. Taip pat v-ba taria ačiū Hamiltono šaulių sesėms už $ 25 paramą.

Gruodžio 14 d. 7.v.v. parapijos salėje klubas praves laimės ratą. Bus galima laimėti kalakutų, kumpių ir kt. Sekančią dieną, t.y. sekmadienį, savoj šaudykloj, bus kalakutų audymas. V-ba

CHICAGO:

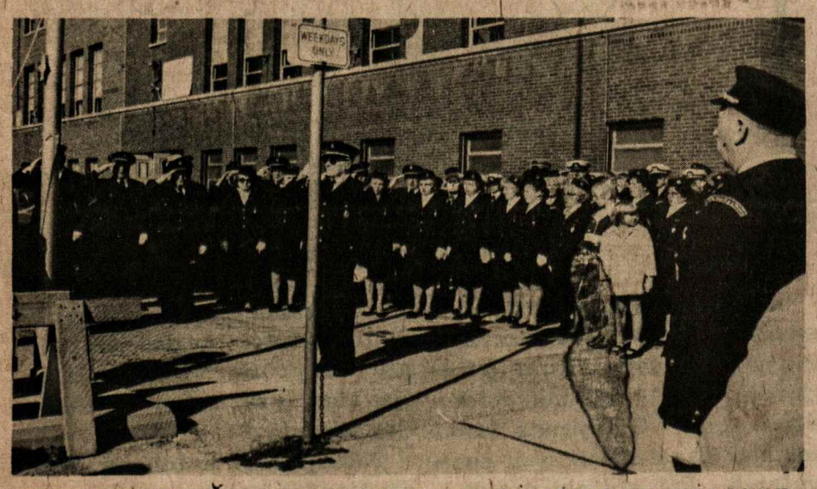

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖS ŠAULIAI VĖLIAVŲ PAKĖLIMO METU. (Minint 20 metų veiklos sukaktį) Foto C. Genutis

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖS ŠVENTĖ

Š.m. spalio 27 d. Marquette Parko parapijos aikštėn apie 300 uniformuotų šaulių dalyvavo vėliavų pakėlime. Kartu su svečiais, po Tautos Himno suėjo pamaldoms į Šv. M. Marijos gimimo bažnyčią. Iškilmingas mišias atnašavo kleb. kun. A. Zakarauskas, asistavo kan. V. Zakarauskas ir kun. A. Puchinski. Jie yra šaulių rinktinės nariai. Kan. V. Zakarauskas pasakė gražų pamokslą, pamaldų metu giedojo parapijos choras, vad. muz. Vl. Baltrušaičio. Pašventinta naujoji V. D. Šaulių Rinktinės vėliava. Kūmais buvo Marija Dapkienė ir Pranas Tomkus. Po pamaldų sugiedotas Lietuvos himnas.

Minėjimas vyko po piet parapijos salėje, kurį atidarė pirm. Vl. Išganaitis, Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo M. Giedraitienė, akomp. A. Giedraičiui.

Šaulių Sąjungos Centro V-bos pirm. V. Tamošiūnas perdavė rinktinės vėliavą V. D. Šaulių rinkt. pirm. Vl. Išganaičiui, garbės narys Al. Budreckas perskaitė rinktinės aktą. Nusipelnusiems šauliams ir visuomenės veikėjams įteikti garbės ženklai. Geriausiai įvertintiems spaudos atstovams įteikti pažymėjimai ir piniginės dovanos.

Šventėje tarp daugelio matėsi Liet. Gener. Konsulė J. Daudžvardienė, Amer. Liet. Tarybos pirm. K. Bobelis ir daug kitų. Gauta daug sveikinimų raštu. Linkėta nepalūžti darbe Lietuvos labui.

Meninei daliai vadovavo Al. Budreckas.

Cleveland'o šaulių moterų trejukė, akomp. G. Korsakienei, puikiai sudainavo tris dainas, Vyt. Didž. Šaulių rinktinės moterų oktetas padainavo keletą gražių dainų, akomp. muz. A. Gabalienei. Jaunas akordionistas iš Rockfordo J. Rutkauskas pagrojo kelis rinktinius kūrinius. Jam įteiktas šaulio ženklas, motinai gėlės.

Vyrų oktetas, vad. muz. N. Kulio, irgi puikiai pasirodė. Visi susilaukė daug plojimų. Gražiai išpuošti stalai kvietė vaišintis, girdėjosi šampano kamščių poškėjimai. Moterų vadovė St. Cicevičienė su talkininkėmis šaulėmis prižiūrėjo visus svečius, kad būtų sotūs ir linksmi. Linksmino Ad. Ramonio orkestras šokiams. Svečių buvo ir iš Amerikos ir Kanados. Visi jie gėrėjosi pavyzdingai suorganizuota šventės programa ir tvarka. Neskubėjo skirstytis, susitikę daug draugų ir pažįstamų, nematytų per daugelį metų.

Visi ilgai prisimins šios šventės šauliškas nuotakas.

Adomas Didžbalis

6 psl.

popietė Toronto savuose namuose

S. Pranckūnas

Gerokai į spalį įsibėgėjęs, šįmet daug šaltesnis ruduo, sekmadienio popietei į Lietuvių Namus sutraukia vis daugiau žmonių. Šiandieną svetainė atrodo kažkaip daugiau pagyvėjusi. Pasikalbėjimų temos sukasi apie du, ne eilinius įvykius. Daugiausia yra minimas torontiškiams gerai pažįstamas ir jų pamėgtas skulptorius Pranas Baltuonis. Ir ką tik apžiūrėta jo kūrinių paroda Prisikėlimo parapijos parodų salėje. O antroji, taip pat labai daug žiūrovų sutraukusi: madų paroda. 700 vietų Prisikėlimo parapijos salė, vos ne vos pajėgusi sutalpinti visus svečius. Ir vienas ir kitas parengimas praėjęs su tokiu pasisekimu, kad pietautojai beveik apie nieką kitą daugiau ir nekalba. O ant kai kurių stalų matosi dailės parodoj svečių įsigytų Baltuonio kūrinių.

Vienoje grupelėje pietauja tik Baltuonio parodą apžiūrėjęs dail. Jokūbas Dagys. Baigęs valgyti ir šiltai vertindamas montrealiečio svečio kūrinius, dail. Dagys pripažįsta, kad buvęs nustebintas Baltuonio darbštumu. Prie to paties stalo sėdintieji pietautojai susidomėję klauso maestro nuomonės. Beveik visi čia esantieji supranta, kad tik toks darbštus, koks yra dail. Dagys tegali tinkamai įvertinti kito sugebėjimą ir įdėtąjį triūsą.

Dailininkui baigus, vienas pietautojas reikšdamas savo nuomonę sako, kad jis pastebėjęs savaimingą pažangą Baltuonio darbuose. Šį kartą parodoje išstatyti kūriniai turėję gilesnį apipavidalinimą. Iš jų tarsi dvelkęs gyvybingesnis atspindis. Kas būdinga, kad tas buvę atsiekta panaudojus cheminį procesą polyutherane vadinama. O taip išbaigti kūriniai ne tik labiau išryškėję savo detalėm, bet jie turėję ir daugiau originalaus patrauklumo.

Viena, vyresnė moteriškė, įsiterpdama pareiškia savo nepasitenkinimą dėl ten matytų nuogybių. Ypatingai jai nepatikęs intymiausių moters detalių išryškinimas. Ir tie klausimą kelią vardai: Velnio šokis, Nuodėmingas angelas, Undinė, Raganų lizdas, Dantės pragaras, Lekiantis velnias, Tango pragarė...

Su tuo, kalbančią moteriškę nutraukia įsiterpdamas greta sėdėjęs vyras. Be jokios įžangos jis sako, kad tame ir esanti meno paslaptis kaip kūrėjas sugeba perduoti savąsias idėjas, kaip jis pavaizduoja kūriamas formas. Mes gi žinome, kad moters kūno linijos žavėjo visų laikų dailininkus ir skulptorius. Moteris buvusi svarbiausias jų kūrybos akstinas. Tos pačios moters garbei buvę sukurti brangiausi paveikslai, neįkainuojamos vertės skulptūros. Tik pastaraisiais laikais, modernaus meno vardu, įsigalėjo neatleistinas nukrypimas nuo mus žavėjusio grožio. Dabar jau visokie šarlatanai, vos pajėgdami valdyt teptuką, sumaišė visas tradicijas. Tuo tarpu Baltuonis, pasigėrėtinu subtilumu savo kūriniams stengiasi grąžinti klasiškąsias linijas. Nors tos linijos dar labai atmiežtos modernizmu, bet jos tuo įdomios, kad veržiasi į normalėjančias ir priimtinas kompozicijas. Tiesa šioje parodoje matytas to paties pavadinimo Tango pragare, nebeturėjęs to įspūdžio, ką jis patyręs 1967 m. Montrealy. Tuomet ten buvusi, berods pirmoji Baltuonio kūrinių paroda ir tik dėka geros pažįstamos Aldonos Čečkauskienės dėka ją pamatęs. Taip, didžiausią įspūdį jam tuomet padariusi toji velnio ir nuogos moters skulptūra. Tame kūrinyje buvo ypatingai įskiepytas kontrastingasis blogio ir grožio skirtingumas. Smulkiausiomis detalėmis ten buvo išieškotas pagundoje siaučiantis ir į idealizuotą grožį įsigalįs pasibaisėtinas blogis.

Prie kitų stalų, daugiau moterys, kalbasi apie madų parodą, apie matytus drabužius, įmantresnes suknutes ir brangius kailius. Gausių modelių tarpe buvusios ir kelios lietuvaitės. Viena iš geresnių įspūdžių padariusių mergaičių, buvo pereitą vasarą išrinkta Miss Vilnius (Imbrasaitė).

LIETUVIŲ NAMAI

Pereitą šeštadienį LN įvyko Menės atidarymo iškilmės. Gražią programą scenoje išpildė E. Kudabienės vadovaujama Hamiltono scenos mėgėjų grupė "Aukuras". Iškilmėse dalyvavo Toronto miesto burmistras D. Crombie, aldermanas R. Negridge ir menės išpuošimo projektą paruošęs arch. A. Kulpa su poniomis.

Balių ir iškilmes labai sklandžiai ir gražiai suorganizavo LN moterų būrelis, vadovaujamas A. Jankaitienės.

Pereitą sekmadienį įvyko dr. K. Pautieniaus paskaita apie širdies ir vėžio ligas. Paskaitos pasiklausyti suėjo apie 250 asmenų.

Pereito sekmadienio popietė sutraukė apie 130 lietuvių. Buvo svečių iš tabako ūkių ir tolimesnių apylinkių.

LN v-ba nutarė, kad ir šiais metais LN-se būtų ruošiama Kūčių vakarienė. Numatoma, kad atsilankys ir Kalėdų Senelis-taikviečiami visi lietuviai, seni ir jauni.

Tėvai vaikams iki 10 m. už vakarienę nemoka, kitiem vakarienė 6 doleriai.

LN įvyks ir Naujų Metų sutikimas. laukia naujų narių. Pereitą savaitę tesusilaukė vos trijų. Nario įnašus įmokėjo Lapinskas Petras $ 100, kun. H. Žilinskas $ 100 ir Jukna Elena $25.

ATGIMIMO SĄJŪDIS

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio visuotinis Kanados Vietininkijos skyrių ir grandžių suvažiavimas įvyks š. m. gruodžio mėn. 7 d. Toronte, Lietuvių Namuose 1573 Bloor str. W. Dalyvių registracija pradedama 1 val. p.p. Suvažiavimo posėdis - 1.30 val.

Po suvažiavimo - bendra narių ir rėmėjų vakarienė. Šiuo metu L.A.S. Toronto skyriaus v-bą sudaro pirm. G. Urbonas, vice-pirm. L. Mačionienė, sekr.-ižd. V. Štreitas. Kandidatai S. Paciūnas ir dr. K. Liutkus.

Iki pasimatymo! V-ba

"TŽ" PAMINĖJO 25-sias SUKAKTUVES

Paminėjimas įvyko Anapilio patalpose, kur dabar ir Tėviškės Žiburiai yra karališkai įsitaisę. Nėra reikalo įrodinėti lietuviško laikraščio reikalingumo Toronte ir visoje Kanadoje. Lietuviškas laikraštis yra kiekvieno kultūringo lietuvio kasdienis maistas, kaip ir duona. Dvasinis maistas žmogų padaro visapusišku, fizinis tik palaiko jo gyvybę.

Užtat lietuviai prieš 25 m. atsiradę Kanadoje, išstumti iš gimtosios žemės, pirmą alkį pajuto ne tik juodos ar baltos duonos, bet ir lietuviško laikraščio.

Torontiečiai redaktorium pasikvietė iš Montrealio istoriką doc. dr. A. Sapoką, patalpino Šv. Jono parapijos rūsin ir pradėjo leisti laikraštį. Iš to rūsio laikraštis keliavo po tėvynės netekusių iš karo griuvėsių atsiradusių lietuvių kuklius namelius, duodamas jėgų išsilaikyti naujakurių sąlygose. Daugumą dirbo ne savo, sunkų fizinį darbą, apsiramindavo, pasiguosdavo, neprarasdavo vilties ir nesijausdavo tokie vieniši, pasiskaitę savo laikraštį. Kanadoje, Tėviškės Žiburiai ir Neprklausoma Lietuva padėjo visiems išblaškytiems lietuviams nepalūžti.

Tėviškės Žiburių redaktorius dr. A. Šapoka su savo bendradarbiais nujautė, kokio minčių maisto skaitytojams reikia. Visas toks religinis, kultūrinis, lietuvybės išlaikymo pagrindinis rūpestis atsispindi ir tęsiasi iki dabar.

Praėjus 25 m. Kanados lietuvių veidas pasikeitė. Dauguma nebeskursta, o tvirtai atsistojo ant kojų. T.Ž. turi naujas gražias patalpas, pakankamai gerą bendradarbių.

T.Ž. laimingi, turėdami vyr. redaktorium kun. dr. Praną Gaidą, visas jėgas atidavusį savaitraščiui, atsisakiusį nuo siūlomo didesnio atlyginimo. Jo taiklūs, apgalvoti, įžanginiai žodžiai yra labai aukšto lygio. Tai gairės išsilaikyti lietuvybei.

Antras T.Ž. redaktorius yra rašytojas Vytautas Kąstytis-Tvardauskas, kuris irgi gyvena ir dirba dėl T.Ž. Jo politinės kultūrinės, Lietuvos gyvenimo apžvalgos /inic. V. Kst./ yra įdomios, patrauklios.

T.Ž. 25 m. sukaktis buvo gražiai paminėta Anapilio salėje, kur susirinko apie 500 rinktinės publikos. Iškilmėms vadovavo dr. S. Čepas. Kalbėjo, sveikino B. Sakalas, dr. P. Gaida, kun. J. Ažubalis, Lietuvos gen. konsulas J. Žmuidzinas, J.R. Simanavičius, dr. J. Sungaila M. Abromaitis, J. Brožukas, kun. J. Vaišnys/L.Ž.S.c.v./ ir J. Janušaitis / L.Ž.S.c.v./, V. Aušrotas, J. Daniliūnas/iš Londono/ ir kt.

Kun. J. Vaišnys ir J. Janušaitis įteikė iš kon. Daudžvardžių Fondo Jauniems Žurnalistams 3 premijas už reiškimąsi spaudoje.

$ 100 gavo Ant. Šileika, 4 74- J. Birgelytė, $ 50- A. Čepas. Visi laureatai aktyviai dirba studentų tarpe/ypač A. Šileika/ ir rašo į T.Ž. bei kt. lietuviškus laikraščius.

Pabaigoje dar kalbėjo ir sveikino svečias iš Brazilijos kun. H. Šulcas, kuris organizuoja stipendijas Brazilijos lietuviams jaunuoliams.

Koncertinėje dalyje pasirodė geroje formoje žinoma solistė Stankaitytė, akompanuojant J. Govėdui.

Savo įdomios jumoristinės kūrybos skaitė raš. A. Baronas, atvaizduodamas Čikagos lietuvių skaldymąsi/Dvi Korėjos, du Vietnamai, dvi bendruomenės Čikagoje ir kt. /

Po iškilmių - sekė skani vakarienė. Daugelis apžiūrėjo T.Ž. patalpas.

Viskas gražu, gera, pavyzdinga. Gyvuokite T.Ž. ilgus amžius. Jonas Karka

IDOMUS KONCERTAS

Toronto VERSLO sąjunga Lietuvių Namuose suruošė lapkr. 16 d. vakarą su gera menine programa, kurią užpildė žinoma solistė sopranas Gina Čapkauskienė ir buv. Metropolitam operos solistas Algirdas Brazis, baritonas.

Abu dainininkai savo duetu / Plaukia sau laivelis - St. Šimkaus, La Cidarem La Mano - W.A. Mozart/ ir pavieniai dainuodami liet. kompozitorius ir klasikus, pasigėrėtinai juos išpildė./V. Klovos, K.V. Banaičio, B. Jonušo, Sarpaliaus, A. Kačanausko, J. Karnavičiaus ir kt. Mozart, Puccini, Verdi, Wagner ir kt./. Publika buvo sužavėta ir ilgai plojo.

Sol. G. Čapkauskienė, palyginti dar jauna dainos pasaulyje, turi visus tam menui davinius: gerą sceninę išvaizdą, vaidybą, malonų lyrinio soprano tembrą, ypač aukštose gaidose su ypatingu įdomiu lakštingalos atspalviu. Žavu klausyti. Vieną kartą ją išgirdus, norisi dar kartą išgirsti! Užtat per Amerikos, Australijos kontinentus ji koncertuoja, Čikagos opera jos pageidauja, ir dainuoja visose Kanados lietuvių kolonijose.

Sol A. Brazis, stipraus, įdomaus, subrendusio baritono, geroje formoje. Malonu jo klausyti.

Vykstant kitose vietose eilei parengimų, publikos nebuvo perdaugiausia.

J. Karka

DĖMESIO TORONTIEČIAMS!

"NL" laikraščio atstovybės būrelis Toronte, dalyvaujant red. Paukštaičiui ir vėl nutarė ruošti spaudos balių, kuris numatytas po Velykų Lietuvių Namuose. Baliaus datą nustatys būrelio pirm. J. R. Simanavičius, suderinęs su kitų organizacijų parengimais, kad nebūtų tuo pačiu laiku daugiau perengimų.

Būrelis išrinko NL bendrovės šerų vajui vesti Stasį Banelį, kuris tuo reikalu sudarys kelių asmenų komisiją.

Visais vajaus reikalais kreiptis tel. 241-9632.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	9% už asm. paskolas
8¼% už taupymo s-tas	8½% už mortgičius
9% už 1 m. term. dep.	

Kapitalas — aštuoni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

BALTIC SAGA in 30 medals

30 YEARS OF EXILE for 250,000 Estonians, Latvians and Lithuanians

1944 – 1974

- Puiki, vertinga ir nekasdieniška dovana, kurią ilgai minės apdovanotasis.
- Mūsų istorija aukso, sidabro ir platinos medaliuose – THE BALTIC SAGA. tris pirmuosius jau galima gauti. Kiekvienas sveria 30 gr. ir yra 4cm. diametro.

Medaliai užplanuoti ir patvirtinti Kanados Baltų Federacijos, specialiai nukaldinti paminėti 250.000 estų, latvių ir lietuvių 30 metų egzilei. Jų skaičius apribotas 3000 ir visi sunumeruoti. Dabar leidžiama ir U.S. gyventojams juos įsigyti, sumokant muitą 20 % už aukso ir platinos ir 10,5 % už sidabro medalius.

Artėjant Kalėdoms, kodėl nenupirkti savo draugams ir giminėms gražią, vertingą ir visam laikui labai specialią dovaną ?

THE BALTIC SAGA – MŪSŲ ISTORIJA SIDABRE, AUKSE IR PLATINOJE. Tik $ 26,50 grynome sidabre; $ 324.00 – aukse 22 karatų ir $ 393 – platinoje. SKUBĖK UŽSAKYTI, kad gautum prieš Kalėdas ! P.S. Atsimink, kad US piliečiams dabar leidžiama įsigyti ar dovanoms gauti ir auksinius medalius.

Užsakymo blankas

Siųskite čekius arba pašto perlaidas "BALTICOIN" bendrovei šiuo adresu:

BALTICOIN, 148 Duke Street, Hamilton, Ontario, Canada, L8P 1X7

PRAŠAU ATSIŲSTI:

The Baltic Saga 1. . . . . 2. . . . . 3. . . . . medalius – 99,9 % sidabro $ 26,50 kiekvienas $. . . . . .

The Baltic Saga 1. . . . . 2. . . . . 3. . . . . medalius – 22 karatų aukso $ 324.00 -"- $. . . . . .

Ontario provincijos gyventojai prideda 7 % sales tax $. . . . . .

Už Kanados ribų užsakymams pridėti $ 1.00 – už persiuntimą $. . . . . .

Pridedamas cheq./M.O. $. . . . . .

US pinigai priimami lygiaverčiai Kanados pinigams

BALTICOIN

NAME ..... ADDRESS .....

please print

CITY ..... State/Prov. ..... POSTAL CODE .....

LIETUVIU SKAUTŲ . . .

(Atkelta iš 2 psl.)

sausio 1 d., o Garbės Teismas nuo kovo 1 d.

Taryba priėmė po išsamių diskusijų Garbės Teismo ir Rajonų Vadijų nuostatus. Galutinė redakcija ir nuostatų kalbinis sklandums turės būti atsidėjus peržiūrėtas.

Taryba išsprendė Akademinio Skautų Sąjudžio Vyriausios Vadovybės klausimą. Į vakuojančias ASS Pirmininko, jo pavaduotojo ir Garbės Gynėjo pareigas iki šios kadencijos galo niekas nebus renkamas. Todėl Taryboje iki kitos kadencijos bus 32 nariai. Su ASS Sąjudžio visų trijų Centro Valdybos Pirmininkais tiesiogius ryšius palaikys pati Tarybos Pirmija.

Taryba užgyrė Australijos Rajono pastangas suruošti VI tautinę stovyklą 1978 m. Australijoje. Jon kviečiami bent 100 skautų-čių iš Amerikos bei Europos. Žinoma, ir kitur tais metais vyks jubiliejinės stovyklos.

Priimti dėmesin siūlymai, kad kadencijos metu turėtų būti sušauktas bent vienas akivaizdinis Tarybos posėdis. Taip pat siūlyta kadencijos metu sukviesti bent vieną vadovų sąskrydį, skatinta, kad visi vadovai vadovavimo darbe nuolat lavintųsi.

Pripažinus prieš kelis metus Sąjungos Pirmūnu v. s. P. Jurgėlą, Taryba buvusį mūsų Sąjungos šefą dr. Alekną pripažino Lietuvos Skautų Centrinės Organizacijos pradininku.

Pirmija įsipareigojo paruošti Sąjungos Statuto pakeitimo projektą ir įteikti jį Tarybai peržiūrėti bei priimti.

Nutarta, kad skautininkų nario mokestis metams yra 5 dol. Skautės-ai, mokėdami nario mokestį, turės užsisakyti ir S-gos organą "Skautų Aidą".

Užbaigoje Taryba išreiškė padėką skautams, vadovams, ir tėvams. Gili padėka priklauso lietuvių parapijoms, sambūriams, klubams ir organizacijoms už dėmesį ir paramą skautiškai veiklai.

Suvažiavimas baigtas Tautos Himnu.

L. E-tas

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO M6R 1X6

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

montreal

MONTREALIEČIAI NEW YORKE

Daina daina, saulės dukra,
su Tavim mes gulėm kėlėm,
daina saldinom vargus.

–•–

Taip dainavo poetas P. Vaičiūnas. Iš tikrųjų, daina ir lietuvis yra neatskiriami. Motinos lopšinė kūdikį jau nuo lopšio lydėdavo ten tėvynėje, manau, kad tebelydi ir dabar. Savo sielvartą ir skausmą lietuvis dainomis išpasakodavo.

Mūsų lietuviška daina tebeskamba ir čia, svetur gyvenant. Dar vis tebeveikia chorai, ansambliai, kai kur kuriasi net nauji jaunimo ansambliai. Tikrai džiugu, kai išgirsti gražų dainos vienetą, pasipuošusį gražiais jaunais veidais.

Tokį dainos vienetą New Yorke turėjome progos išgirsti spalio mėn. 13 d. Tai buvo Montrealio Aušros Vartų choras su savo dirigente muz. Mme Madeleine D. Roch. Tiesa, choras čia yra girdėtas ir anksčiau prieš kelis metus, bet dabar šis choras atjaunėjęs, pagražėjęs, ir tai yra džiugus reiškinys.

Buvo malonu stebėti choro dirigentę Mme M. Roch. Ji yra prancūzė, lietuviškai nekalbanti, tačiau suaugusi su šiuo choru ir pamilusi lietuvišką dainą. Ji yra pagavusi lietuviškos dainos dvasią ir dainos interpretacija yra tokia lietuviška, jog nežinodamas, tikrai paskaitytum dirigentę grynakrauje lietuve esant. Jos dirigavimas yra elegantiškas ir toks užtikrintas, mokąs išgauti niuansus.

Atrodo, kad lietuvišką dainos dvasią pagauti ir įsijausti į dainuojamą kūrinį dirigentei padeda jos padėjėjas sol. Ant. Keblys. Jo nuopelnai šiam chorui yra dideli.

Aušros Vartų choras spalio mėn. 13 d. turėjo ne vieną, bet du koncertus. Pirmasis koncertas tai giedojimas Apreiškimo bažnyčioje Brooklyne, 11-osios valandos mišiose. Choras išpildė eilę giesmių pats vienas, o taip pat giedojo kartu su Apreiškimo parapijos choru. Vargoną is palydėjo muz. A. Kačanauskas, Apreiškimo parapijos vargonininkas. Po pamaldų parapijos žemutinėje salėje buvo suruoštas gražus priėmimas, kur dalyvavo abu chorai, parapijos dvasiškiai su klebonu kun. P. Raugalu ir gražus būrys svečių. Klebonas kun. P. Raugalas, didelis dainos mylėtojas, pasidžiaugė choru ir dėkojo svečiams už gražų giedojimą.

(Nukelta į 8 psl.)

KALĖDINIAI DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Prieš sudarydami dovanų siuntinius savo giminėms Lietuvoje, nepamirškime pasiųsti žemiau išvardintų prekių, kurios yra ten ypač naudingos ir pageidaujamos.

Stora "crimplene" medžiaga su ornamentais; tinka moterų eilutėms arba suknelėms; 1 jardas	$ 6.00
Lygi "crimplene" medžiaga suknelėms, 1 jardas	$ 5.40
"Crimplene" medžiaga su blizgučiais, 1 jardas	$ 7.80
(Crimplene medžiagos galima siųsti iki 8 j. viename siuntinyje)	
Geriausia vyriškai eilutei angliška medžiaga, 3¼ jardo	$50.00
Labai gera eilutei angliška medžiaga, 3¼ jardo	$43.00
Moterų apsiaustams medžiaga, stora, vilnonė, 3 jardai	$30.00
Minko kailis moteriškam apsiaustui	$50.00
Nailono kailis moteriškam apsiaustui, 3 jardai	$36.00
Vyriški arba moteriški užsegami megztukai (cardigans)	$16.50
Vyriški nailono marškiniai	$ 9.50
Sulankstomi lietsargiai, labai geri	$ 8.00
Vilnonės gėlėtos skarelės arba "Cashmilon" skarelės su blizgučiais	$ 7.20

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom prekėm, kurių iš čia negalima pasiųsti. Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Tel. 01-739-8734 arba 01-460-2592

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LEO RATNER, B.P.H. L. PH.

NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS

VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE – LASALLE – 365-0770

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. – MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971. T. Laurinaitis

TEXACO

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
La Salle, Que.
TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys.

Sav. G. Desrochers

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 10,30 iki 11 val. vak.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS

Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laiko saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, La Salle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas – tel. 366-6237 / 3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test. Masonite, statybiais popieris, cementas, B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frère Ltée

Viskas moderniems namams !

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių prietaisų pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame – Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

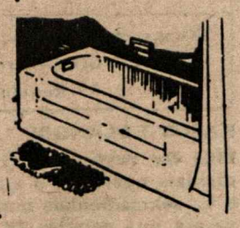

Plumbing & Heating kontraktorius.

140 - 2e AVENUE LASALLE, 366-0330

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet sueina 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjus bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudarytį grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotino lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams – $24.00, pusei metų – $13.00, trims mėn. – $7.50, vienam mėn. $3.00. Kitose JAV vietose metams – $22.00, pusei metų – $12.00, vienam mėn. – 2.50. Užsieniuose – $25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ **Siunčiu ..... dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.**

☐ **Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.**

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

***

TEL. 366-7281

****

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos – lietuviams nuolaida.

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

PARDAVIMAS:

Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks

7635 Boul. Lasalle, La Salle, P.Q.

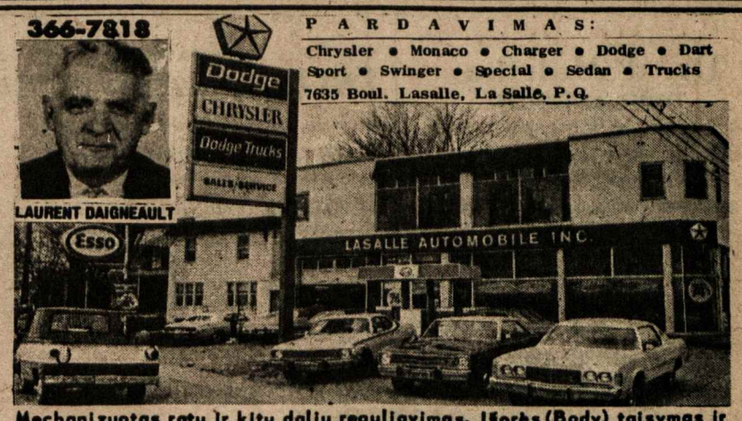

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės – De La Verendrye, prie Lapierreir vandens kanalo. Tel. 365-3364.

Nepriklausomos Lietuvos AKCIJŲ VAJUS

AKCIJŲ ĮSIGIJIMO TĄSA:

174. Rutkauskas Mykolas, sekdamas NL vajų ir Bendrovės tikslus, nupirko 10 akcijų. Turėjo įsigiję 15, tad viso jau turi 25 akcijas.

Mykolas ir Genovaitė Rutkauskai gyvena Beaconsfield /Lakeshore/ prie Montrealio. Jiedu užaugino du sūnus ir dukterį. Sūnus Algis dirba elektroninkos srityje, o duktė Lilija yra ištekėjusi ir gyvena Toronte.

Rutkauskai yra išvykų mėgėjai: Mykolas šią vasarą net du kartus buvo nuvykęs į Venezuelą, o Genovaitė jau 2 kartus buvo nuvykusi į Lietuvą pas likusį ten sūnų ir motiną. Savaitgaliais išvyksta į gamtą. Įsigiję nemažą laivą, vasaros metu plaukioja. Žiemą mėgsta naudoti motorines roges.

Motina-Ona Bučinskienė-Štarkutė/JAV mirusio muziko ir dirigento Štarkos sesuo/ praeitias metais buvo čia atvykusi į Montrealį aplankyti dukters ir jos šeimos. Pasisvečiavusi 3 mėn., sugrįžo į Kauną.

M. Rutkauskas yra geras automobilių mechanikas. Jis verčiasi garažo verslu — Mike Service Station, St. Jean Route prie Trans-Canada 40 kelio /žiūr. skelb. 7 psl./. Tiekia visokį automobiliams patarnavimą, turi patyrusį mechaniką. Žiemos metu pardavinėja ir motorines roges.

Tad, dėkodami akcijas pirkusiems, laukiame atsiliepiant daugiau.

Numatytam 20.000 dol. akcijų vajui, su dabar skelbiamais įsigijimais sukelta $ 6,500,-

J. V. Stankaitis,
NL Spaudos B-vės Ugdymo Reikalams narys.

Mykolas ir Genovaitė Rutkauskai su mama ir uošve Ona Bučinskiene, prie berželio namuose, kai ji svečiavosi Kanadoje.

• NL spaudos balius įvyks 1975 metais vasario mėn. 8 d., šeštadienį prieš užgavėnes, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Prašome visus lietuvius tai dienai rezervuotis laiką ir jokių parengimų nedaryti. NL.

—•—

• Lapkričio 30 d. šeštadienį, 8:30 v. v. erdviose "Polyvalente Pierre Du Puy" gimnazijos patalpose, 2000 Parthenais, Delorimier ir Ontario gatvių kampas, du chorai duos dainų vakarą.

Prancūzų choras "Les Estrians", vad. Claude Aubin C.S.C. ir Aušros Vartų choras, vad. Mme Madeleine Roch.

• Šį savaitgalį atvyksta dail. Anastazija Tamošaitienė. Ji turės progos pasidžiaugti savo mokinių darbais, atsakyti į klausimus ir susitarti dėl savo planuojamos parodos Montrealyje, pavasarį.

Jos mokinės, kaip žinome, tai Vaivorykštės projekto vykdytojos, kurios savo darbštumo rezultatais imponavo ir prisidėjo prie labai nusisekusio lietuvių atstovavimo Tautų Festivalyje praėjusį savaitgalį Show Mart salėje.

• Lietuviškoji tradicinė Kalėdų eglutė jau puošia Place Bonaventure, šalia italų ir šveicarų. Nors pradžioje planuotojai buvo numatę 20 pėdų aukščio eglę-pakeitė ją į 7 pėdų. Matyt, infliacija...

• W. Rask-Rasčiauskas, kuris turi savo kelionių agentūrą- American Travel Service Bureau Chicagoje, lankėsi Montrealyje konvencijoje, į kurią buvo suvažiavę atstovai iš 84 pasaulio valstybių. Taip pat atvyko ir jo sekretorė Milerіūtė.

• Mirė Juozas Harrisonas 68 m. amžiaus. Palikо žmoną Jean ir sūnus Boby ir Rennie. Jie yra baigę aukštąjį mokslą. Velionis buvo atvykęs į Kanadą 1928 m. iš Lietuvos, kur dirbo raidžių rinkėju spaustuvėje. Čia skaitė ir prenumeravo bei rūpinosi NL reikalais.

• Mecenkas Jonas, p. p. Daunaravičienės ir Vasiliauskienės tėvas iš St. Catharines, Ont. mirė, sulaukęs 85 m. amžiaus. Dukterys su šeimomis išvyko į laidotuves.

• Kazys Verbickas yra sirgęs ir guli ligoninėje. Aplankyti buvo atvykusi duktė Adelė iš Anglijos ir sūnus Kazys iš Ontario.

• Aušros Vartų Parapijos metinė vakarienė praėjo dideliu pasisekimu, net visų norinčiųjų dalyvauti nesutalpino. Programą pravedė pats klebonas kun. J. Kubilius. Televizijos aparatą laimėjo Rimas Lapinas.

MONTREALIEČIAI NEW YORKE...

(Atkelta iš 7 psl.)

Aušros Vartų choro vardu pasveikojo pirm. Haroldas Celtorius.

Tą pat dieną vakare įvyko choro antrasis koncertas kultūros Židinio salėje, Brooklyne. (Šį koncertą ruošė JAV LB New Yorko apygarda ir pelnas buvo skiriamas šeštadieninės Maironio mokyklos naudai). Programą čia atliko Aušros Vartų choras ir oktetas ir solo partijas sol. A. Keblys, pianu palydėjo muz. Alb. Prižgintas.

Pirmoje dalyje choras ir oktetas pasirodė su lietuvių kompozitorių kūriniais, be to, oktetas dar padainavo prancūzų liaudies dainą. Antroje dalyje išpildyta 4 dalykai, būtent: G. Verdi "Pasveikinimo choras", o iš operos "Nabucco" "Lėkit mintys" ir Udrio daina", abu V. Klovos iš operos "Pilėnai", solo A. Keblys ir "Čigonai", G. Verdi iš operos "Trubadūrai".

Visas choras skambėjo gerai, jaučiama choro susidainavimas, balsai išlyginti o taip pat ypatingai puikūs pianissimo. "Lietuva brangi" komp. J. Juzeliūno, buvo atlikta su tokiu įsijautimu ir meile, jog tą pajuto besiklausantieji ir dainą baigus. Trumpą akimirką buvo tylūs, tartum sustingę, prieš prapliumpant plojimams.

Bendrai koncertas buvo geras ir atrodo, jog dirigentė ir svečiai choristai lietuviškajai dainai pašvenčia daug savo laisvo laiko.

St. Vaškys

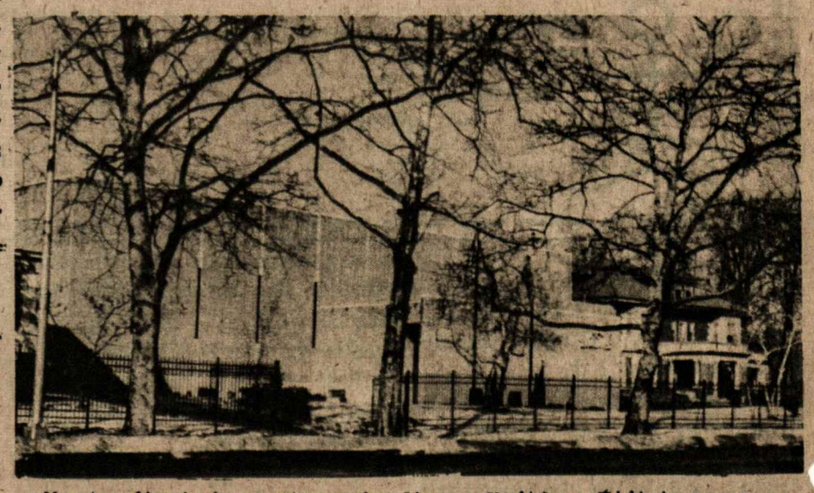

Montrealiečiu koncertas vyko šiuose Kultūros Židinio namuose.

—•—

BERNELIAI ATSILIEPKITE!

Marija Vyšniauskaitė apie 50 metų amžiaus, gyvenanti Suvalkų Trikampyje, nori susirašinėti su panašaus ar vyresnio amžiaus lietuviais. Norintieji susirašinėti kreipkitės per J. Keršį, gyvenantį 1269 Stephan, Verdun, Mtl.

PADĖKA

Reiškiu širdingą padėką visiems, kurie lankė mane ligoninėje ir namuose. Už prisiųstas gėles ir linkėjimus ne tik lietuviams, bet kitataučiams kaimynams.

Dar kartą širdingai ačiū visiems!

Jenne Bakanavičius,
R. R. 1, Brome, P. Q.

INFLIACIJA???

SUMAŽINK 50% MAISTO IŠLAIDAS DABAR!

Metodas yra patvirtintas Valdžios ir Vartotojų. Tūkstančiai naudoja dabar šį logišką ir neklystantį metodą Šiaurės Amerikoj ir gelbstisi nuo infliacijos.

Jūs galite įsigyti metodą ir informacijas (kurių skaičius ribotas) prisiųsdami vardą ar pavardę, adresą ir $ 1.00 šiuo adresu:

Fiat Lux Institute
1255 University Street
Suite 309, Montreal, Que.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už $5.00 metams!

Prašome iškirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

PHARMACIE Gagnon
ROBERT GENDRON L.PH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742
ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal.
Tel. 255-3535

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ
1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J Mališka
Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

ADVOKATAS
RJ. Isganaitis BA, BCL
Insurance Exchange Building
276 St. James Street West,
Suite 525, Montreal, P.Q.
Tel: 842 1126, namu 678-3660

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

MOKAME
PILNA DAIKTŲ VERTĖ - JŲ PIRKIMO KAINA
MOKAME IR DAUGIAU,
JEIGU DAIKTAI KAINUOTŲ DAUGIAU DABARTINĖMIS KAINOMIS.
NEATSKAITOMA UŽ AMORTIZACIJĄ!
TAI RETA NAUJIENA DRAUDIMO SRITYJE.
APSIDRAUSKITE
ROYAL INSURANCE GROUP — NAUJA SPECIALIA NAMŲ SAVININKO APDRAUDOS FORMA.
ADAMONIS Insurance Agency Inc.
VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA! Tel. 722-3545

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI — APARTMENTAI — ŽEMĖ — PASKOLOS
D.N. BALT — BALTRUKONIS
Sylka Realties Inc.
445 Jean Talon West. Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Foto E.M.L.S. Sistema. Montreal, Que.

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS
V. PĖTERAITIS
353-9960 / Namų — 721-0614
UNITED TRUST REALTIES,
7995 Blvd. Les Galeries. D'Anjou, P.Q.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

FUR COATS
Siuvame ir remodeliuojame kailinius, kepures, stoles ir kitus kailių išdirbinius.
Kainų teiraukitės
Fabrike, tel. 845-2912
Montreal, P.Q.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE
Pontiac ★ Buick ★ Astre

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)
• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!
PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS
mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:
Einamąsias s-tas 6.0%
Taupomąsias s-tas 8.75%
Term. ind. 1 m. 10.0%
Trumpalaikiai indėliai įvairuojančiomis palūkanomis.
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:
Asmenines 11.5%
Nekiln. turto 11.0%
Čekių kredito 12.0%
Investacines nuo 11.5%
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.L.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.